Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарака | № 148 (13862) | 1972 оной июниин 25, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

...ХНИЧЕСКЭ ...БЖЭЛТЭДЭ ...ГЭЖЭ ...БААДАНАБДИ

...техникын туйлай түргэнөөр хүгжэжэ бай...та ажаһуунабди. Тэдэнэй туйлалтануу...бэридөө үргэнөөр хэрэглэжэ, техническэ туйлаха эрилтэ арадай ажахын бүхы һал...й хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана. XXIV съезд табан жэлэй экономическа ...го тодорхойлходоо, социалис үйлэдбэреэ ...ргэнөөр хүгжөөһэнэй үндэһөөр, тэрэнэй ...е дээшэлүүлһэнэй, научно-техническэ туйлаһанай үндэһөөр арад зоной баян ...олбосон байдалай хэм хэмжээе ехээр дээ... гэжэ зааһан байна.

...завод шууд түргөөр хүгжэжэ байгаа һал...редприяти юм. Тиимэһээ үйлэдбэридөө ...э дэбжэлтэ туйлаха гээшэ ехэ шухала, ...үйгөөр шиидхэгдэхэ ёһотой асуудал бо...энэ асуудал коллективэймнай өөрын эдэб...м, анхарал оролдолгоһоо сэхэ дулдыдана ...хээр. Юуб гэхэдэ, машина бүтээлгын ...енность хэрэгтэй шэнэ түхеэрэлгэ, стано...тээжэ, предприятинуудые, тэрэ тоодо ма...ые хангана, орёо нарин станок, прибор ...эрэглэхэ арга бии.

...ческэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ инженерно...э хүдэлмэрилэгшэдэй, урлан нарижуулаг...алан зохёогшодой дүүргэхэ үүргэ тон ехэ. ...ти бүхэн өөрын илгаатай, өөһэдынгөө хүсэ ...шиидхэхэ асуудалнуудтай байдаг. Тэдэ...нэрһээ һайнаар хэн мэдэхэ. шиидхэжэ ша...эб?

...инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ...цөө шэнэ, түрүү арга хэрэглэхые оролдо...нер, техник бүхэн техническэ дэбжэлтэдэ ...аха, энэ хэрэгтэ өөрынгөө туһа нэмэри ...ёһотой гэһэн уряа заводтомнай соносхогдоо ...гэһэнһээ хойшо хоёр жэл үлүүтэй саг ...энэ үүсхэлые партиин обкомой бюро һай...бусад предприятинуудай инженерно-техни...дэлмэрилэгшэдтэ дэмжэхыень дурадхаһан

...гаргаад, түрүү зэргээ алдангүй ябахын ...өөрөө ухаан бодолоо гүйлгэхэ хэрэгтэй гээ...й инженер, технигүүдэй эдэбхи үүсхэл ни...элээ гэхээр. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха ...эдэнэй хэды зэргын туһа нэмэри оруулдаг ...дорхойлхо тусхай карточка бии болгогдос. ...нэй ямар дурадхал оруулһан, үйлэдбэридэ ...һэн, тэдэнэйнь хэды түхэригэй экономиче... үрэ үгэһэн тухай дууһан эдэ карточка...шэгдэдэг.

...нануудые иража хараа һаа, ехэ һонирхол... Инженер бүхэнэй оюун ухаае, эдэбхи ...гэршэлһэн үгэнүүд, тоо, баримтанууд эндэ ...аргдаха. Олон эдэбхитэйшүүл урлан нари...үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэб..., жэл соо абадаг салингаа харюулһан ...астераар ажалладаг А. С. Степанов, А. Е. ...шлановик В. М. Гармаев, конструктор ...ов болон бусад зарим эдэбхитэй инже...игүүд, 1972 ондо абаха салингаа жэлэй ...үүшын кварталай туршада харюулжа ша...енерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэймнай ...нтнь урлан нарижуулгын дурадхалнуудые ...дэ нэбтэрүүлһэнэй ашаар абадаг салин ...арюулха гэһэн энэ жэлэйнгээ уялгые бол...холо урид дүүргэбэ.

Техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ зорюулагдаһан урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ нёдондо жэлэй уялга үлүүлэгдээ һэн. Энэ жэлэй түрүүшын кварталда нэбтэрүүлхээр хараалагдаһан дурадхалнууд экономическа ашаг үрэеэ мүн лэ харуулба. Заводой инженер, технигүүд жэлэй түрүүшын кварталай туршада 455 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна.

Би заводой туршалгын цехтэ ажалланаб. Энэмнай бусад цехүүдһээ эгээл залуунь юм. Манай цех элдэб туршалга хэхэ, шалгалтын приборнуудые хүдэлгэжэ үзэхэ, технологическа шэнэ процесс үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, ажал оньһожоруулха шэнэ түхеэрэлгэ хэрэглэхэ гэхэ мэтэ уялгатай. Албата уялгынгаа ёһоор бидэнэр үйлэдбэридэ шэнэ техникэ нэбтэрүүлдэг, туршадаг гээшэбди. Тиихэтэй хамта үйлэдбэридэ ямар нэгэ аша туһатай асуудал шиидхэлсэнэбди.

Бусад инженер, технигүүдтэй адли би техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ хубитаяа оруулха талаар өөрын түсэбтэй хүм. Жэл соо абадаг салин хүлһэнэйнгөө зэргэ алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ уялгатайб. Мүн лэ өөрын карточка намда бии. Цехэймнай техническэ информатор карточкануудта бэшэлгэ хэдэг. Нёдондо 4 мянга 37 түхэригэй экономическа алмалта үгэхэ дурадхалнуудые оруулаа гэжэ карточка соомни бэшээтэй. Дурадхалнуудай зариманиинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 2 мянга 411 түхэригэй ашаг үрэ абтаа. Энэ алмалта жэл соо абадаг салингһаамни һураггүй ехэ юм.

Слесарь Яков Иванович Провалинский гэгшэтэй прессформо тошылдохо түхеэрэлгэ зохёоһон байнабди. Энэ түхеэрэлгэмнай минута соо 40 мянганһаа 70 мянга дахин түргэнөөр эрьелдэдэг, тиимэһээ деталь наринаар тошылдохо арга хангадаг юм. Урдань хэрэглэгдэдэг машина минута соо 5—10 мянган эрьесэ хэдэг байгаа. Түргэн аргаар деталь болбосоруулха машина хэрэглэһэнэй ашаар 1900 түхэригэй арьбалалта хэгдэдэг болоо. Мүн хубсаһа угаадаг машинын деталь холбохо ажал оньһожоруулха дурадхални үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Тиигэжэ нэгэ хүн сүлөөлэгдэжэ, ондоо ажалда эльгээгдээ, хоёр мянга гаран түхэригэй алмалта хэгдээ.

Энэ жэлдэ урлан нарижуулгын хэдэн дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ түсэбтэйб. Бар хүсэнэй ажал оньһожоруулха һанамжатай байнаб.

Инженер, технигүүдэй эдэбхи үүсхэл дээшэлүүлхэ талаар заводтомнай ехэ ажал хэгдэдэг. Тэдэниие техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ олоор хабаадуулхын, зохёон байгуулхы ажалайнь бүри ашаг ехэтэй болохын тула олон хэмжээн хараалагдана. Эртээнһээ зохёогдоһон программын ёһоор хүдэлдэг станогуудые һайнаар ашаглахын тула программа зохёодог инженернүүдые бэлдэхэ асуудал заводтомнай ехэ шухала болонхой. Заводой 14 инженер, техник тусхай һуралсалда эльгээгдээ. Мүн инженер-техническэ үшөө 20 хүдэлмэрилэгшэд математическа курсда эльгээгдэһэн байна.

Байгша оной эхинһээ заводоймнай 180 инженер, технигүүд тусхай бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ элдэб һуралсалда хабаадалсана. Инженерно-техническэ бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл, бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ тусхай техническэ һуралсал эмхидхэгдэнхэй юм. Эдэ бүтэдын ашаар эдэбхитэй урлан нарижуулагшадай тоо олошоржо байна. Хэрбээ нёдондо жэлэй түрүүшын кварталда эдэбхитэйшүүлэй бригадануудай тоо 61 байбал, энэ жэлэй түрүүшын кварталда 75 болоһон, — Эдэ бригадануудта 177 хүн оролсоно, тэдэнэр 98, 900 түхэригэй алмалта үгэхэ дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ.

Заводоймнай урлан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод «үйлэдбэридэ шэнэ юумэ үүсхэгшэ» гэһэн телевизионно конкурсдо түрүү һуури эзэлһэн байна. Научно-техническэ шэнэ мэдээсэл хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрүүлхэ, шэнэ юумэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ конкурс заводтомнай һаяхан соносхогдоо. Ондоо тээһээ абтаһан патентнэ, техническэ мэдээсэлнүүдтэй заводой гол албатаниие саг соонь танилсуулжа байхын тула почто зөөхэ шэнэ арга хэрэглэгдэдэг болоо. Хүтэлбэрилхы тушаалтай инженер, технигүүд үйлэдбэри эмхидхэн хүтэлбэрилхэ заводой факультедтэ һуралсана.

Манай коллектив СССР-эй 50 жэлэй ойе шэнэ амжалтаар угтаха зорилго урдаа табинхай. Энэ тэмсэлэй түрүү зэргэдэ инженер, технигүүд жагсан ябана. Залуу мэргэжэлтэд эрхим технолог, эрхим конструктор, залуу мэргэжэлтын хүтэлбэрилдэг үйлэдбэриин эрхим бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө хоорондоо мүрысэнэ, социалис шэнэ уялгаяа бодотоор дүүргэхэ гэжэ оролдоно.

Техническэ дэбжэлтэ туйлаха хэрэгтэ зорюулагдаһан урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ нэгэ миллион 800 мянган түхэригэй алмалта хэхэ гэһэн уялгаяа дүүргэхэ байһандаа заводой эдэбхитэйшүүл найдана.

М. ГОНЧАРОВ,
Улаан-Үдын авиазаводой инженер-конструктор.

МҮНӨӨДЭР—СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭР

Эдир залуу наһан. Манай сүлөөтэ һайхан Совет орондо эдир залуу, хүбүүд, басагадта эрдэм номдо һурахашье, дуратай мэргэжэлээ oложо хүдэлхэшье гээ һаань, үргэн харгы нээгдэнхэй гээшэ.

Тиимэһээ манай республика дотор жэл бүри хэдэ мянган залуушуул дунда һургуули дүүргээд, техникум, институдуудта һурахаяа ороно, мүн зариманиинь фабрика, заводуудта, колхоз, совхозуудта хүдэлжэ, ажалай дүршэл олоно ха юм.

Бэшүүрэй оёдолой фабрикада хүдэлдэг бүхы 400 хүдэлмэрилэгшэдэйнь 80 процентнь хоёр-нэгэн жэлэй саада тээ наймадахи, арбадахи классуудые дүүргэһэн басагад юм. Тэдэнэр оёдолшоной мэргэжэл эрхимээр шудалжа, хүн зоной үмдэхэ гоё һайхан хубсаһа оёно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тус фабрикын оёдолшон басагад Евдокия Перелыгина, Федосия Коротова, Варвара Измайлова, Лампия Григорьева.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СҮҮДЫЕ һУНГАЛГА

Буряадай АССР-эй наймадахи зарлалай Верховно Соведэй гурбадахи сесси дээрэ түлөөлэлгын болзорой дүүрэһэн дээрэһээ Буряадай АССР-эй Верховно сүүд дахин иимэ бүридэлтэйгөөр һунгагдаба:

Буряадай АССР-эй Верховно сүүдэй Түрүүлэгшэ Могнонов Марк Могзоевич, Верховно сүүдэй Түрүүлэгшын орлогшонор: Аржигаров Содбо Жалсанович ба Морокова Екатерина Николаевна.

Верховно сүүдэй гэшүүд: Басаев Даниил Доржиевич, Жукова Зинаида Алексеевна, Иванов Анатолий Лазаревич, Китасов Шмидт Александрович, Лыткин Николай Алексеевич, Матушор Ефим Германович, Павлов Константин Никифорович, Фёдоров Николай Бутланович, Шишуева Клара Ивановна.

Арадай заседательнуудаар 230 хүн һунгагдаа.

ЭХЭ ОРОНДОО ЭРХИМ ШАНАРТАЙ НООҺО ҮГЭЕ!

Хонидоо хайшалжа ЭХИЛЭЭБДИ

Мандай гэжэ Багахан горхоной эрьедэ пэгшэгэр ногоон ой модо, бургааһаар хүреэлэгдэһэн талада манай колхозой хонидой нооһо хайшалалгын томодхогдоһон пункт эмхидхэгдэнхэй.

Энэ жэлдэ тэндэ 60 оньһон хайша тодхогдонхой. Хайшалалгын эхилхэһээ бүри урда эндэхи байра байдал заһабарилагдаһан, һэльбэгдэһэн байна. Хонидые гаргажа хайшалха ута столнууд, хайшалалгын электро-түхеэрэлгэнүүд хуу заһабарилагдажа, тааруулагдаа һэн.

Тиигээд хонидой нооһоной хөөрэжэ, абтахаар боложо эхилхэдэнь, тэдэнээ июниин 16-һаа хайшалжа эхилээбди. Намартаа худалдагдаха, голодоһондо гаргагдаһан, мүн туража, нооһоёо гээхээ һанаһан хонидые түрүүшын ээлжээндэ хайшалжа захалаабди. Юуб гэхэдэ, «нооһон дэгэлһээ» һалажа, хонид халуудажа зобохоёо болиходоо һайнаар бэлшэхэ, түргэн таргалха, хүшэ абаха ха юм. Мүнөө түрүүшын гурбан мянга гаран хонидой нооһон абтаад, түрүүшын зуугаад центнер «сагаан алта» бэлэдхэлэй пунктда тушаахамнай.

Бүхы жаран хайшалагшадаймнай 48-ниинь урда тээнь энэ ажалдаа хүдэлһэн, яһала дүршэлтэй хүнүүд. Тэдэнһээ гадна, хорёод һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад нооһо хайшалалсажа байнхай. Мүн 24 хайшалагшаднай хонидые хэбтүүлжэ хүлнүүдыень уянгүйгөөр ууса дээрэнь һуулгаад хайшална гэхэ гү, али оренбургынхидай хэрэглэдэг түргэн аргаар хайшална. Тэдэнэр энэ аргые эрхимээр шудалһан хүнүүд юм. Жэшээнь, залуу хүбүүд Яков Бадмаев, Виктор Зангиев, Борис Аюшеев, Ирина Ламуева гэгшэд үдэр соо 90—95, 100 хүрэтэр хонидой нооһо абадаг.

Хонидоо хайшалжа эхилхынгээ урда бүхы зоноо суглуужа, хайшан гээд түргэнөөр, һайн шанартайгаар хайшалхаб гэжэ хүнүүдтэ харуулаабди. Бэрхэ хайшалагша бүхэн хажуудаа нэгэ хүниие абаад һургана.

Пункт дээрэмнай хүнүүдэй байха гэрнүүд, столово, улаан булан, хүнэй бэеэ угааха душ гэхэ мэтэ түхеэрэгдэнхэй. Сүлөөтэй сагтаа залуушуулай амарха, наадаха волейбол, шатар, даам гэхэ мэтэшье бии.

Ажахынгаа бүхы 28 мянган томо хонидые хүдэлмэриин арбан үдэр соо хайшалжа дүүргэхэ зорилго табигдана.

Б-М. ГАРМАЕВ,
Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Энэ жэлдэ «Коммунизм» колхоз бүхыдөө 5 мянган хонидой нооһо хүдэлмэриин арбаад үдэр соо хайшалжа дүүргээд, хамта 212 центнер нооһо гүрэндөө худалдаха түсэбтэй юм.

Һаяхан Түгнэ гэжэ газартахи тарянай тоогой дэргэдэ тодхогдоһон пунктда хонидой нооһон хайшалагдажа эхилбэ. Эндэ түрүүшын үдэрһөө 22 оньһон машина хүдэлгэгдэнэ. Хэдэн жэлдэ нооһо хайшалһан дүршэл ехэтэй хүнүүд В. Федорова, К. Оленникова, М. Кушнарёва болон бусад хажуудаа залуушуу-

ДҮРШЭЛТЭЙ ЗОН ЭНДЭ ХҮДЭЛНЭ

лые абаад, тэдэндэ мэргэжэл шадабаряа дамжуулна, хайшалгын дүршэлдэ һургана.

Түрүүшын үдэр ахалагша хонишон Ю. Фёдоровой даадаг отарын голодоһондо гаргагдаха болоһон хүгшэн хонидой нооһо абтаа. Үнгэрһэн хоёр үдэр соо энэ пунктда 900 гаран хонидой нооһон хайшалагдаад байна.

И. МУРЗИН.
Мухар-Шэбэрэй аймаг.

ЕХЭШЬЕ, ШАНАРТАЙШЬЕ НООҺОН

Хада гүбээ бүрхөөмэ хун сагаан хонин һүрэгөөр олон гэжэ үнинэй суурхадаг Юрөөгэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз июниин 21-һээ хонидойнгоо нооһо хайшалжа захалаа.

Ажахын түб Ташар тосхондо түхеэрэгдэһэн томодхогдоһон пунктда 65 оньһон хайша тодхогдонхой. Эндэхи бүхы хүдэлмэриие дүршэлтэй механизатор В. Жамсуев эмхидхэн хүтэлбэрилдэг. Пунктдань хайшалагшадаар механизаторнууд, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, залуушуул хүдэлнэ. Колхоз энэ жэлдэ хонидойнгоо нооһо шанар-һайнтайгаар абаха хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулна. Тиимэһээ хайшалагшадаар дайралдаһан лэ хүнүүдые табихаяа болёод. имагтал энэ ажалда урда тээнь хүдэлһэн, дүршэлтэй хүнүүдые табина. Пунктын бүхы түхеэрэлгэнүүдые уридшалан заһабарилаа, бэлдээ һэн.

Эгээн түрүүшын үдэр ахалагша хонишон Цырен Балдановагай 650 эхэ хонидой нооһон абтаба. Хонин бүриһөөнь дунда зэргээр 3,2 килограмм нооһон гараа.

— Тус отарын хонид хүсэ шадалаар, нооһооршье тиимэ һайн бэшэ байгаа. Тиимэһээ саашадаа хонин бүриһөө нооһон үшөөл абтаха аабза гэжэ һанагдана, — гэжэ пунктын начальник В. Жамсуев хэлэнэ.

Байгша ондо тус колхоз бүхыдөө 36,2 мянган хонидые хайшалжа, хонин бүриһөө дунда зэргээр 3.06 килограммһаа бага бэшэ нооһо абаха зорилготой. Зарим түрүү хонишодынь, жэшээнь, Б. Г. Банзаракцаева хонин бүриһөө 4,3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо абаха уялгатай.

Н. НАМСАРАЕВ.
Сэлэнгын аймаг.

...С-эй ЦК-да ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

...С-эй ЦК-гай майн (1972 ...енумэй шиидхэбэринүүд...аралдуулан, партиина ...нтнүүдые һэлгэлгэдэ бэ...хэхэ хүдэлмэри партийна ...ацинуудта үргэнөөр ...гдажа байна. Энэ хүдэл...е үнгэргэлгэтэй нягта ...той асуудалнууд июниин КПСС-эй ЦК-да болоһон ...н дээрэ хаража үзэгдөө. ...С-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар А. П. Кириленко, М. А. Суслов зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа.

Союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-гай, партиин райкомуудай ба обкомуудай эмхидхэлэй партийна хүдэлмэриин таһагуудые даагшанар, КПСС-эй ЦК-гай аппарадай, Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флодой Главна политическэ управлениин, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, хилын харуулай элдэб түрэлэй сэрэгүүдэй политуправленинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, түбэй газетэнүүдэй, журналнуудай түлөөлэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаһан байна.

КПСС-эй ЦК-гай майн Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй дашарамдуулан партийна документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэл хэхэ тухай элидхэл КПСС-эй ЦК-гай секретарь И. В. Капитонов хэбэ.

Эмхидхэлэй-политическэ энэ шухала хэмжээ ябуулгые үнгэргэхэ асуудалнуудаар зүблөөндэ хабаадагшад һанамжануудаа хэлсэһэн байна.

...эй түбэй ...лтын комиссиин ...аци Варшавада

...РШАВА. (ТАСС). Комис...түрүүлэгшэ Г. Ф. Сизов ...эй КПСС-эй Түбэй шал...н комиссиин делегаци эн...бэ. ЦК-гай секретариадай ...н, ПОРП-гэй ЦК-гай эм...эй таһагые даагша ...ндаровский, ПОРП-гэй ...комиссиин түрүүлэгшэ ...шевич түрүүтэй ПОРП-...К-гай түлөөлэгшэд Варша...эропортдо делегациие уг-

ВНР-эй гүрэнэй суглаанай сесси

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Социалис оронуудтай нэгэдэлээ бэхижүүлгэ Венгриин Арадай Республикын гадаадын политическэ ажал ябуулгын гол зорилго болоно гэжэ ВНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Я. Петер, ВНР-эй Гүрэнэй суглаанай эндэ нээгдэһэн сесси дээрэ үгэ хэлэхэдээ, мэдүүлээ. Советскэ Союзтай хани барисаагаа, аха дүүгэй харилсан туһалалсалгаяа хүгжөөхэ гээшэ илангаяа ехэ удха шанартай гэжэ тэрэ хэлэбэ.

СССР США хоёрой хоорондохо харилсаануудай һайжаралга термоядерна дайнай аюулые усадхан сарахын тула тэмсэжэ байһан бүхы хүсэнүүдэй аша туһада харюусана гээд Я. Петер, совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдтэ тогтоходоо, тэмдэглэһэн байна.

Аюулгүйн ба харилсан туһалалсалгын асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөндэ, мүн энэ зүблөөндэ бэлэдхэл хэхын тула Хельсинкидэ болохо хөөрэлдөөнүүдтэ Венгриин Арадай Республика хабаадахаар бэлэн гэжэ Я. Петер мэдүүлээ.

ҺУРГУУЛИДА—КОМСОМОЛОЙ ҮДЭР БҮРИИН АНХАРАЛ

ВЛКСМ-эй ЦК-гай VI пленум июниин 22-то Москвада болобо.

Һургуулиин комсомолой эмхинүүдые хүтэлбэрилхэ хэрэгые һайжаруулха, һурагшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ тэдэнэй үүргые дээшэлүүлхэ тухай ВЛКСМ-эй ЦК-гай секретарь Т. А. Куценко элидхэл хээ. Ороной залуу үетэнэй дииилэнхи хубиин комсомолой намтар һургуулидал эхилдэг юм гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Юрэнхы эрдэмэй һургуулида 7 миллион эдиршүүл комсомолой гэшүүд юм. Тобшолон хэлэхэдэ, һурагшадай дүрбэнэй нэгэ хубинь ВЛКСМ-эй хүмүүжэмэлнүүд болоно бшуу.

«Һураха, һураха, һураха!» гэһэн Ленинэй захяа заабари манай ажабайдалда мүнөөшье шухала байһан зандаа. Эрдэм һургууляа дээшэлүүлхэ гэһэн хүсэл эрмэлзэл залуу хүн бүхэндэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй.

Һургуули, комсомол, гэжэ элидхэл дотор тэмдэглэгдэнэ. һурагшадые ажалда дүршэлтэйгөөр хүмүүжүүлхэ, элдэб янзын, һонирхолтой арга боломжонуудтай. Манай обществын социальна, политическэ, соёл культурын туйлалтануудай уг удхые үхибүүдэй ухаан бодолдо түхөөжэ ойлгуулха, аха үетэнэйнь гаталһан замые тэдээндэ эли тодоор харуулха гээшэ тон шухала. Энээниие ойлгодог болоходоо, эдиршүүл манай үзэл сурталые хүндэлхэ, Эхэ ороноороо омогорхохо, эсэгэнэрэйнгээ туйлаһан амжалтануудые наринаар сахиха зэргэтэй. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн жэлдэ энэ хүдэлмэри онсо удхатай. Совет залуушуулай фестиваль энэ гайхамшаг һайндэртэ зорюулагдаха юм.

Пленум дэлгэрэнгы тогтоол баталан абаа, һургуулиин комсомолой эмхинүүдые хүтэлбэрилгые һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд тэрээн дотор хараалагданхай.

(ТАСС).

СФРЮ-гэй Президент, СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ И. Броз Тито эхэ орондоо бусаба

БЕЛГРАД. (ТАСС). СФРЮ-гэй Президент, СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ И. Броз Тито албанай хэрэгээр Польшын Арадай Республикада аяншалгаяа дүүргээд Белград орохоёо июниин 23-да Варшаваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДЬЭЭ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЬЭЭ, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЬЭЭ

КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, КПСС-эй Ивановска обкомой нэгэдэхи секретарь Александр Николаевич **Смирнов** үни удаан саг соо хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр 1972 оной июниин 22-то наһа бараа гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет гүнзэгы шаналал гашуудалтайгаар мэдээсэнэ.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ | СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМ | СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаануудhaa

Хяагта

«Уласхоорондын байдал тухай» партиин Центральна Комитедэй 1972 оной майн Пленумэй тогтоолые бүримүһэн һайшаан дэмжэжэ байһан тухайгаа аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Е. Ф. Елизов, Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь Б. Ж. Алсахаев, Хяагтын ээрэлгэ-трикотажна фабрикын профсоюзай фабкомой түрүүлэгшэ Т. Г. Глухарева, «Родина» колхозой механизатор И. И. Климов болон бусад мэдүүлээ.

КПСС-эй XXIV съездын һүүлээр гадаадын политикын талаар партиин Центральна Комитедэй, тэрэнэй Политическэ бюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эдэбхитэй ажал ябуулгые дэмжэһэн тогтоол суглаан дээрэ баталагдан абтаба.

Хурамхаан

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан боложо, КПСС-эй ЦК-гай 1972 оной майн Пленумэй дүнгүүд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь К. Д. Дагбаев, арадай хиналтын аймагай комитедэй түрүүлэгшэ Х. Х. Бадмаев, аймагай газетын редактор Ц. А. Цыбиков, Хурамхаанай леспромхозой партбюрогой секретарь Г. И. Малых болон бусад партиин Центральна Комитедэй ленинскэ гадаадын политикые бүрин дэмжэжэ байһан тухайгаа элирхэйлээ.

Юһэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө, ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхые партийна эдэбхитэдэй суглаан аймагай ажалшадые уряалба.

Кабанск

Партиин Центральна Комитедэй майн (1972 оной) Пленумэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. И. Титов, Сэлэнгын ЦКК-гай барилгын парткомой секретарь Л. Д. Серебренников, «Знание» бүлгэмэй районой эмхиин түрүүлэгшэ Л. Ф. Чернявский, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь С. В. Боровик болон бусад үгэ хэлэбэ.

Манай партиин Центральна Комитедэй, тэрэнэй Политбюрогой гадаадын политикын асуудалнуудаар ябуулдаг бүхы ажал ябуулгань КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлһэн, совет арадай, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада, дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ зорюулагдана гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

КПСС-эй обкомой бюрогой гэшүүн, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр Б. С. Семенов эдэбхитэдэй суглаанда хабаадалсажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Баталан абаһан тогтоол соогоо аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 оной) Пленумэй дүнгүүдые һайшааба.

Хори

Ленинскэ гадаадын политикые баримталан, КПСС-эй XXIV съездын һүүлээр партиин Центральна Комитет, тэрэнэй Политбюро, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха, СССР-эй уласхоорондын байдалдахи нүлөөе дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна, энэнь бүхы түрүү хүн түрэлтэндэ дэмжэгдэнэ гэжэ эндэ боложо үнгэрһэн аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ онсолон тэмдэглэгдэбэ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь П. М. Павлов, Үдын совхозой директор В. Ц. Цыренов, Хориин леспромхозой партийна комитедэй секретарь И. Я. Трунев, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Н. Ламханов, «Бурятсельстрой» трестын № 3 ПМК-гай начальник В. В. Насараев болон бусад үгэ хэлэһэн КПСС-эй ЦК-гай 1972 оной майн Пленумэй баталан абаһан «Уласхоорондын байдал тухай» тогтоолые халуунаар дэмжэжэ байһанаа мэдүүлбэ.

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр А. У. Модогоев хабаадалсажа үгэ хэлэбэ.

Гадаадын политикын талаар КПСС-эй ЦК-гай ажал ябуулга бүримүһэн һайшааһан тогтоол суглаан дээрэ абтаба.

Профсоюзай ажабайдал

АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТА ЭМХИДХЭЛГЭ

Бүхы общественэй материальна болон оюун бодолые бүри ехээр арьбадхахын тула хүнэй бэлиг шадабарие бүхы талаарнь хүгжөөлгэдэ ажалһаа сүлөө саг ашаглагдаа һаа, тэрэ, үнэхөөрөө, олониитын баялиг гэжэ тоологдохо болоно. Энээнэй аша туһада социализм хэрэгтэй хамаг эрхэ нүхэсэл байгуулаа, амархынь, [illegible] болбосорол ба соёл культурагаа дээшэлүүлхынь тула, б[illegible]нгээ элүүр энхые бэхижүүлхэ ба физическэ талаар хүгжэхынь тула, үхибүүдээ хүмүүжүүлхэ, ондоошье эрилтэнүүдээр сүлөө саг үгэһэн байна.

(СССР-эй профсоюзуудай XV съезд дээрэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэһөө).

УЛААН-ҮДЫН Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ нарин сэмбын фабрика манай республикын томо, түрүү промышленна предприятинуудай нэгэн болодог юм. Тус фабрикын ажалша бэрхэ коллектив жэлһээ жэлдэ ажал дээрээ үндэр үрэ дүн туйлажа байдаг. Эндэхи хүдэлмэришэд, КПСС-эй XXIV съездын делегат, Социалис Ажалай Герой Дарья Касьяновна Тумурова, СССР-эй Верховно Соведэй депутат байһан Мария Афанасьева болон бусад нүхэдэй нэрэ алдар ажалай ёһото баатаршалгын ульгэр жэшээ болон хоолуур суурханхай.

Энэ ехэ ажалай дабшаса имагтал хүдэлмэришэдэй ажал, ажабайдалай гуримые наринаар зохёожо хүтэлбэрилһэнһөө болоно тэбэл алдуугүй. Тэрэ талаар фабрикын дирекци, партком ба профсоюзай фабкомой ябуулдаг ехэ хүдэлмэриин нэгэ багахан хубиие тобшохоноор харуулха хүсэлтэйбди.

Хүдэлмэришэдэй сүлөө саг, амаралтын үдэрнүүд яажа эмхидхэгдэнэб, хэр аша туһатайгаар үнгэрнэб?

Энэ хэрэгтэ профсоюзай фабрична комитет горитой анхарал хандуулдаг. Иимэ асуудалаар фабкомой түрүүлэгшэ Лидия Михайловна Нушкинада хандахадамнай:

— Хүдэлмэришэдэй сүлөө саг, амаралтын үдэрнүүдые үнгэргэлгэ, хамтын байрада хэгдэдэг хүмүүжүүлгын хүдэлмэри фабкомой заседани дээрэ баталагдаһан түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг юм. Мүнөө үедэ юун хэгдээд, юун хэгдэжэ, ямар юумэнэй бэлдэгдэжэ байһан тухай манай тусхай инструкторнууд танда хөөрэжэ үгэхэ байха, — гээд, Татьяна Федоровна Думнова, Лидия Ивановна Иванова гэгшэдтэй танилсуулаа һэн. Тэдэнэр хүдэлмэришэдэй амаралта зүбөөр эмхидхэхэ, элүүр энхые сахиха гэһэн тусхай үүргэ дүүргэдэг хүнүүд.

Хүдэлмэришэдэй сүлөө сагые эмхидхэхэ талаар жэлэй эхинһээ хойшо фабрикын коллективэй дунда горитойхон хүдэлмэри ябуулагдаа гэбэл алдуу болохогүй. Фабрикада саг үргэлжэ кинолектори хүдэлнэ, багшанар ба хүүгэдэй ясли, саадай хүмүүжүүлэгшэдэй хабаадалгатайгаар хүмүүжүүлгын асуудал шудалха университет нээгдэнхэй, районой сэрэгэй комиссариадай туһаламжаар «Ерээдүйн сэрэгшын клуб» хэшээлнүүдые үнгэргэдэг.

Фабрикын коллектив шэнэ жэлэй бал-маскарад,ородой үбэлэй һайндэр, Совет Армиин үдэр, Уласхоорондын эхэнэрнүүдэй һайндэр, Космонавтикын үдэр гэхэ мэтэ һайндэрнүүдые «Текстильщик» гэжэ соёлой байшанда сугларжа, зугаа наадатай, һонирхолтой хүхюун үдэшөөр тэмдэглэдэг заншалтай юм. Энээнһээ гадна «Поэт Сергей Есенинэй творчество», «Ажалда алдар соло», «Манай дуратай дуунууд», «Мастерай үдэр» гэхэ мэтэ үдэшэнүүд һонирхолтойгоор үнгэргэгдөө. Жэшээлэн хэлэбэл, «Басагадай гоё һайхан тухай» үдэшын болоходо шэнэ ёһоор оёгдоһон хубсаһанууд харуулагдаа һэн. Харин «үйлэдбэриин түрүүшүүлэй следой» болоходо, ээрэгшэдэй гаргаһан, «Залуу хүдэлмэришэн хүн — түрүүшүүлэй зэргэдэ» гэһэн уряагаар эмхидхэгдэһэн мүрысөөнэй дүн согсологдожо, түрүүшүүлдэ үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Гэхэтэй хамта недели бүхэндэ амаралтын үдэшэнүүд үнгэргэгдэдэг. Эндэ тусхай конкурс соносхогдонхой. «СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойн угтамжада» гэһэн уряатай эдэ үдэшэнүүдые цех бүхэн ээлжээгээр үнгэргэдэг юм. Тиихэдэ ямар цехэй хэр һонирхолтой үдэшэ эмхидхэһые шалгаж шиидхэхэ комисси байлсадаг.

Фабрикын хүдэлмэришэдэй байдаг 280 хүнэй байратай хамтын байрада хоёр хүмүүжүүлэгшэд томилогдонхой. Тэдэнэр мүн лэ фабком дээрэ баталагдаһан түсэбөөр хүдэлдэг, хүдэлмэриингөө түлөө фабкомой заседани дээрэ тоосодог хүнүүд. Эндэ мүн лэ өөрын түсэбөөр лекци, политзанятии, диспут, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүд эмхидхэгдэжэ байдаг. Һаяхан РСФСР-эй хүнгэн промышленностиин министрэй приказ дотор манай Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй хамтын байрада ябуулагдадаг хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайшаагдан тэмдэглэгдэһэн байна.

Хүдэлмэришэдэй хамтын байрада байгшадшье, мүн фабрикын бригада, халаанай хүдэлмэришэд сугларжа, коллективээрээ кино, театрта ошодог заншалтай болонхой. Энэнь культурна амаралгын баһал нэгэ түхэл янза болоно ха юм. Тиигэжэ хүдэлмэришэд хадан зүжэг, кинофильм хаража, удаань тэрээн тухайгаа һонирхолтой хөөрэлдөө, нүхэр ёһоной сэсэ буляалдаа хэһэн байна. «Залуу айл» гэжэ кинофильм хараһанай һүүлээр илангаяа һонирхолтой, туһатайшье хөөрэлдөөн болоо һэн.

«Хизаар ороноо хэр мэдэхэбши?» Иимэ уряагаар фабрикын хүдэлмэришэд городойнгоо промышленна предприятинуудаар, республикынгаа бэшэшье город, тосхонуудаар экскурси, аяншалганууды эмхидхэдэг. Тиигэжэ эндэхи хүдэлмэришэд нооһо угаалгын фабрика, локомотив-вагон заһабарилгын, «Теплоприбор» заводууд гэхэ мэтэ городойнгоо промышленна предприятинуудта ошожо, тэндэхи хүдэлмэришэдэй ажалтай танилсаһан байна. Гадна Хяагта, Ангарск, Братск гэхэ мэтэ дүтын городуудаар аяншалга үнгэргэгдөө.

Хүдэлмэришэдэй амаралта эмхидхэлгэ хадаа тэдэнэй бэеын элүүрые сахилгатай нягта холбоотой. Тиимэ тула фабрикын хүдэлмэришэдэй амаралта эмхидхэлгын үшөө нэгэ янзань байгаали руу гаралга болодог. Ажалта неделиин һүүлээр, воскресениин үдэр һархяаг, жэмэс түүхэеэ ойдо гарахадаа гү, үһанай эрьедэ загаһа хахуулидажа һууходаа, хүн аятайхан амаржа, шадал хүсэ нэмэдэг, шэнээ тамираа зангидадаг ха юм. Иигэжэ байгаали руу гарахадаа миин лэ хооһон ябадал, архидаан болошохогүйн тула эндэ «загаһашадай үдэр», «һархяагшадай үдэр», «Жэмэс түүгшэдэй үдэр», «ГТО-гой норматив тушаалга» гэхэ мэтэ заншалта соносхолнууд гарадаг байна. Эдэ үдэрнүүд ехэ һонирхолтой, хүхюутэйгээр үнгэрдэг. Жэшээ болгон Котокель нуур дээрэ үнгэргэгдэһэн «Загаһашадай үдэрые» дурдая. Эндэ загаһа хахуулидалгада дуратайшуул суглараа һэн. Бултандань аб адлиханууд хахуулинууд үгтөө. Мүрысөөн болоо. Эгээн түрүүн загаһа татажа гарһан хүндэ, эгээн томо загаһа бариһан хүндэ, эгээ ехые бариһан хүндэ, эгээ амтатайгаар загаһанай шүлэ шанагшада гэһэн хэдэн шангууд тогтоогдоо.

Эдэ амаралтанууд туһатайшье, һонирхолтойшье аад, үшөөл үсөөн үнгэргэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, хүдэлмэришэдые амаралтын газарта абаашаха автобусууд тон хомороор олдодог. Фабрикада өөрын автобус үгы. Тэрэнэй түлөө городой автобусна парктай хэлсэхэ баатай болордоно. Теэд тэндэньшье автобусууд дуталдажа байха юм. Эгээл иимэ шалтагаанаар үнгэргэгшэ амаралтын үдэр хараалагдаһан Хяагта город ошохо экскурси бүтэбэгүй.

Орон нютагаа эрьежэ, байгаалитайнь танилсаха дуратай зон фабрикын хүдэлмэришэдэй дунда олон юм. Үнгэрэгшэ хабар фабрикын хэдэн хүдэлмэришэд Галуутануур, Саяанай хадануудта хүрэтэр ябаган аяншалга хэһэн байна. Иимэ зониие фабком али болохо аргаар дэмжэдэг. Тиихэдээ цехүүд, бригаданууд хоорондын социалис мүрысөөндэ илаһан коллективүүдтэ фабком урмашуулга болгон, 1—2 үдэрэй путевко үгэнэ. Иимэ путевкоор ажалдаа шалгарһан олохон хүнүүд Улаан-Үдын, Сурхайта нуур дээрэхи, «Байкальский прибой», «Золотое руно» гэхэ мэтэ турбазануудта амарһан байна.

Ажалдаа шалгарагшадые элдэб путевконуудаар шагналга тус фабрикада заншалта ёһон болонхой. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо эрхим ажалайнгаа түлөө бүд нэхэгшэд О. Беляк — Хара далай ошохо, В. Ермошко — В. И. Ленинэй ажаһууһан газарнуудаар ябаха, фабрикын эрхим спортсменүүд Валерий Янко — Москва, Ленинград ошохо, Людмила Гаврилюк — Гуцульщинаар ябаха путевконуудаар шагнагдаһан байна.

Хүдэлмэришэдтэ амгалан, һайнаар ажаллаха арга боломжо олгохын тула тэдэнэй үхибүүдтэ анхарал табиха шухала. Энэ талаар нарин сэмбын фабрикын фабкомой хүдэлмэриие һайшаамаар. Һургуулиин наһа хүсөөгүй бага хан үхибүүдые хүмүүжүүлдэг ясли, саадай бүхы ажал хүдэлмэриие залан ударидахаһаа гадна, профсоюзай комитет фабрикынгаа хүдэлмэришэдэй бүхы һургуулида һурадаг үхибүүдые бүридхэлдэ абанхай юм. Энэ бүридхэлдэ абтаһан 1200 үхибүүдэй һуралсалайнь хэрэгээр һонирходог. Эрхим һурагшадта һургуулиинь, багшанарайнь зууршалгаар урмашуулгын бэлэгүүдые барюулдаг, пионерскэ лагерь, турбазануудта ошохо путевко үгэдэг заншалтай. Тиигэжэ мүнөө 190 үхибүүдтэ пионерскэ лагерьта амарха, 16 бэрхэ спортсменүүдтэ «Байкальский прибой» гэжэ турбазада ошохо түлөөһэгүй путевко үгэһэн байна. Эдэнь хоккей, футбол наададаг үхибүүдэй хоёр командын гэшүүд юм. Тэдэнэр хоёр недели соо турбазада амараад ерэхэдээ, үшөө «Труд» бүлгэмэй спортивна лагерьта эльгээгдэхэ.

Гадна фабрикада үхибүүдэй уран һайханай коллектив бии болгогдонхой. Эндэ эмхидхэгдэһэн үхибүүдэй духовой оркестр, драматическа, хатар нааданай кружогоорхид уран гоё наада зугаагаараа фабрикын соёлой байшанда хүнүүдые һонирхуулдаг болоһоор үнинэй юм.

Мүнөө зунай зулгы һайхан саг ерэжэ, хүдэлмэришэдэй амаралтада гаралгын, орон соогуураа, мүн хариин газарнуудааршье аяншалха хаһа оробо. Энээндэ Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикын профсоюзай комитет мүн лэ бэлдэжэ байна. Эндэ Хойто Кавказ, Рица нуур, Краснодарска хизаар, Дунда Ази, Прибалтика гэхэ мэтэ оронойнгоо бүхы заха хизаар уруу аяншалха путевконууд абтанхай. Мүн республикынгаа курорт, санатори, амаралтын байшангуудта олохон зон эльгээгдэхээр хараалагдана. Бүхы путевконуудта мүнөө жэл профсоюзай комитет 22 мянган түхэриг мүнгэ һомолонхой. Энэ ехэ мүнгэ зөөри хүдэлмэришэдые амаруулха, сэнгүүлхэ хэрэгтэ гаргашалагдахадаа хиидэ хаягдахагүйнь мэдээжэ.

Д. ДАШИЕВ.

МҮНӨӨДЭР — СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭР

Галина Бельская Хэ[...]гын тоһоной заводто хүд[...]жэ эхилһээр нилээд үни[...] юм. Мүнөө сыр хэдэг це[...] мастераар хүдэлнэ. Ула[...] Үдын мяха-һүнэй техни[...] дүүргэһэн тула ажал х[...] гээ яһала һайса мэд[...] нормоёо ходо үлүүлэн дү[...] гэжэ, коллективэйнгээ д[...]да хүндэтэй болонхой.

Ц. Цыренжаповай фо[...]

КОМСОМОЛОЙ ДАЙШАЛХЫ ГЭЖЭ СОНОСХОГДОҺОН ААД...

Кабанска шубуунай фабрика Сибирь болон Алас-Дурнада эгээл томо комплекс болохо юм. Жэлдээ нэгэ миллион 200 мянган нугаһан эндэ үсхэбэрилэгдэхээр хараалагдана. Тиигэжэ 20000 центнер шубуунай мяхан, 780 центнер үдэ, мүн эды шэнээн хөөбэри, хахад миллион шахуу үндэгэн абтажа байха.

Ехэ комплексын баригдажа байһые иимэ тоо, баримтанууд элирүүлнэ. Нугаһанай фабрика 47 гектар талмай эзэлхэ юм. Шубуунай 46 байра, инкубатори, холодильна түхеэрэлгэтэй нутаһа үүсэлхэ пункт, складууд гэхэ мэтэһээ фабрика бүридэхэ. Үйлэдбэриин олон процесс оньһожоруулагдаһан, мүн автомат аргаар бүтээгдэхэ байна. Мүнөө гарай хүсөөр хэгдэдэг ажал ойрын сагта хүсэд оньһожоруулагдажа, кнопко даралгаар дүүргэгдэхэ ушартай. Ондоогоор хэлэхэдэ, технологическа орёо процессые операторнууд эмхидхэн дүүргэхэ болоно.

Фабрикын түрүүшын ээлжээн энэ жэлэй һүүл багта ашаглалгада тушаагдаха ёһотой. Проект дотор зохёогдоод, зурагаар харуулагдаад байһан мал ажалай энэ комплекс мүнөө өөрынгөө түхэл маягтай болоо гэхээр. Гол корпус, хамһабариин цехүүд баригдажа эхилээ. Тиихэтэй хамта гэр байрын, культурно-ажаһуудалай барилганууд бодхогдожо байна. Тус бүридөө 60 хүнэй байрлаха хамтын 2 байра энэ жэл ашаглалгада тушаагдаба.

Буряадай барилгын управлениин барилгашад фабрикые бодхожо байнхай. Ажалдаа шалгараашад тэдэнэй дунда олон. Бригадые даагшанар Ф. П. Ветров, П. М. Белецкий, Г. К. Федоров, шулууша дархан А. Н. Осипенко, штукатур М. М. Бабкина, шулуушан В. П. Москвитин даабаряа үдэр бүхэндэ үлүүлэн дүүргэдэг. Эндэ ажалладаг бусад хүдэлмэришэд эдэнэрһээ жэшээ абана. Даабаряа үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо һүүлэй үедэ нилээд олошороо.

Барилгын эхилһэнһээ хойшо эндэ ехэ ажал хэгдээ. Харин хэхэ ажалынь бүри ехэ. Ганса энэ жэлдэ 4 миллион 140 мянган түхэригэй капитальна һомололго хэрэглэгдэхэ ёһотой. Харин барилга хараалагдаһан болзорһоо унжагайруулагдажа байна. Жэлэй түрүүшын кварталай туршада оройдоо 362 мянган түхэригэй капитальна һомололго хэрэглэгдээ һэн.

Табан жэлэй шухала барилгануудай нэгэн — нугаһанай фабрикын барилга ямар шалтагаанһаа гээгдэнэб? Тэрэнэй гол шалтагаанинь эмхидхэлэй асуудалнууд болоно. Түрүүшээр энэ барилгые 8-дахи СМУ-гай барилгын 6-дахи участогай хүдэлмэришэд бодхожо эхилһэн юм. Сэлэнгын целлюлозно-картонно комбинадые барижа байгаа тус СМУ-гай коллектив энэ ехэ фабрика хараалагдаһан саг болзор соонь бодхохо арга боломжо, хүсэ шадалшьегүй байгаа, энэ барилгада ёһотой анхарал хандуулаагүй. Комбинадые энэ жэлдэ ашаглалгада тушааха ёһотой тус управлени хүдэлмэришэдөөр, техникээршье дуталдаа.

Байгша оной март соо барилгын 6-дахи участок 8-дахи СМУ-гай мэдэлһээ гаргагдаад, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ нүүдэл оньһожоруулагдамал колонно эмхидхэгдэһэн юм. Буряадай барилгын управленидэ сэхэ мэдэлтэй 162-дохи оньһожоруулагдамал колонно өөһэдын хүдэлмэришэдтэй, техникэтэй, фабрикые бодхохо гол зорилготой. Бэеэ даанхай барилгын шэнэ организаци шубуунай фабрика бодхоолгын шухала асуудалнуудые өөһэдөө шиидхэхэ эрхэтэй болоо, тэрэнэй материально-техническэ хангалга һайжараа.

Шэнэ колоннын хүтэлбэрилэгшэд, коллектив барилгые г[...] һээнь гаргаха талаар түрү[...] алхам хэжэ эхилээ. Эмхи[...] асуудалнууд шиидхэгдэжэ [...] Фабрикын түрүүшын ээлж[...] жэлдэ ашаглалгада тушаа[...]ла барилга түргэдхэхэ [...] хараалагдаба. Барилгын [...] график мүн, сүүдхэ, недел[...] бүтээхэ ажалые түсэблэхэ [...] хэрэглэгдэжэ эхилээ. Про[...] бригадирнууд недели [...] четвергын үдэр ерэхэ дол[...]ногой түсэб зохёожо, ПМК-гай [...]чальнигай үзэмжэдэ, батал[...]да табиха уялгатай болобо.

Гээгдэлһээ гараха, түс[...] хараалагдаһан бүхы хүд[...] жэлэй дүүрэтэр хэжэ үрдих[...]ла бүхы хүдэлмэришэдэй, [...]раб, бригадирнуудай харю[...] дээшэлүүлхэ, барилгые [...] график-түсэбэй ёһоор эм[...] хэрэгтэ эдэ хэмжээнүүд [...]лагдана.

Теэд бүхы асуудалые на[...]ро шиидхэжэ болохогүй [...] Дутагдалнууд, шиидхэгдэх[...]той асуудалнууд үшөө [...] Нүүдэл оньһожоруулагдама[...]лонно хүдэлмэришэдөөр ду[...]на. Энэ хадаа гээгдэлдэ [...] шалтагаануудай нэгэн юм. [...] хүдэлхөөр хараалагдаһан [...] мэришэдэй тоогой оройдоо [...]дынь мүнөө ажаллана.

— Аймагай комсомолой [...]низаци барилгадамнай е[...] һаламжа үзүүлжэ болохо б[...] — гэжэ ПМК-гай начальник [...] Ермолаев хөөрэнэ. Ком[...] организаци залуушуулые [...]гада эльгээхэ, барилгын [...] ажалые хинамжа, хиналта[...]жа болохо һэн. Теэд бодото[...]рээ энэ талаар юушье хэгд[...]

Кабанскын нугаһанай ф[...] республикын комсомолой д[...]хы барилга гэжэ соносхог[...] байна. Теэд ВЛКСМ-эй [...] райком барилгые да[...]хы гэжэ соносхоод, т[...]ламжа үзүүлхэ тухай мар[...]хёо. Залуушуулай дунда о[...]ламжын, эмхидхэлэй хүд[...] ябуулаа һаа, энэ ехэ бар[...] ажаллаха дуратайшуул о[...] байха.

Саг ошожо байна, барилга [...] жагайрһаар. ВЛКСМ-эй [...] райком фабрикые комсо[...] ёһотой дайшалхы барилга бо[...] ПМК-гай хүтэлбэрилэгшэд, [...]лективтэ туһалха бээз гэжэ [...]дагдана.

А. ХАЛТУ[...]

Кабанскын аймагай газе[...] редакциин хүдэлмэрилэ[...]

Табан жэлэй түрүүшүүл

Екатерина Ефремовна Максимова Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай консервын цехтэ 25 жэлэй турша соо хүдэлжэ байнхай. Энэ хугасаа соо нүхэр Максимова дүй дүршэлөөр баян болоһон байна. Тэрэ халаанайнгаа даабарие хододоо 115 процент дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Екатерина Ефремовна бэлэн болоһон консервэ тооложо байна.

Афолозова Александра Тихоновна 28 жэлэй туршада Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай консервэ гаргадаг цехтэ хүдэлнэ. Тэрэ 1930 ондо Московско областиин комсомолой комитедэй путевкоор иишэ ерэһэн намтартай. Үдэрэйнгөө нормые хододоо 110-115 процентээр дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Т. Афолозова ажаллажа байна.

Гэгээрэлэй министерствын анхаралда

ИИМЭЭР ЛЭ БАРЮУЛХА БАЙГАА!

Манай орондо һургуули шадарай интернат гэжэ тусхай зургаан бии гэжэ мэдэнэбди. Тиимэ интернадта холын гүүртэ, бэлшээридэ мал харадаг зоной хүүгэд ехэнхидээ байрлажа, юрэнхы эрдэмэй һургуулида ном үзэдэг. Олонхинь гүрэнэй тэдхэмжэтэй.

Һургуули шадарай интернадые даагшанар, хүмүүжүүлэгшэд, эдеэ шанагшад, шорой хамагшад мэтын бүхэли штат байха юм. Тиимэ болохолоороо, һургуули шадарай интернат гээшэ үнэхөөрөө тусхай зургаан ха юм. Теэд тиимэ интернадууд тухай асуудал үсөөн табигдадаг, тэрээндэ мүртэй анхарал хандуулагдадаггүй.

Һургуули шадарай интернадууд урдань хамтын байра гэжэ нэрлэдэдэг байгаа. Илангаяа дунда, хүсэд бэшэ дунда һургуулинуудай үсөөн байхада, колхозууд хүршэ нютагайнгаа һургуули шадар хамтын байра барюулжа, гэшүүдэйнгээ үхибүүдые һургаха арга олгодог байһан. Тиимэ байрануудай баригдадаггүй байһан һаа, бүгэдэ ниитын уялгата эхин классай, һүүлдэнь долоон, найман жэлэй эрдэм бэелүүлэгдэхэ һэн гү? Бэрхэтэйл байха һэн даа! Совет үеын олохон хүн хамтын байрада байрлажа, эрдэмэй түрүүшын табсангуудые дабаһан байха гэбэл, ехэ алдуу болохогүй.

Илангаяа манай республикада һургуули шадарай хамтын байранууд, интернадууд угаа ехэ удха шанартай байһан. Юуб гэхэдэ, урдандаа нүүдэлээр ябадаг байһан малша буряадууд таруу ажаһуудалаа революциин хойношье гансата орхёогүй. Тиимэһээ Совет засаг буряад уладые эрдэм номтой болгохын тула зөөри гамнангүй һургуулинуудые, хамтын байрануудые барюулдаг һэн. Үгышье һаа, уужам гэрнүүдые худалдажа абаад, һургуули нээдэг, хамтын байра болгодог бэлэй.

Мүнөө манай ороной эдономико туйлай ехээр хүгжөө, ажахынуудай түб һууринууд томодхогдоо, найман жэлэй болон дунда һургуулинууд олошороо. Гэбэшье һургуули шадарай интернадууд хэрэгһээ гараагүй, бүри ехэ удха шанартай болоо бшуу.

Зүб даа. Манай республикын экономикын гол һалбари — мал ажал. Тиимэһээ хүдөө нютагай һурагшадай олонхинь — малшадай гү, али мал ажалтай холбоотой мэргэжэлтэдэй үхибүүд.

Гадна орон доторнай залуушуулай бүгэдэ ниитын дунда һуралсал бэелүүлхэ эрилтэ табигдаба. Энээнтэй дашарамдуулан, һургуулинууд томодхогдожо, жэжэнүүдынь хаагдаха ёһотой. Эхин һургуулиин гурбан жэлэй болгогдохододо, гурбан класс түүргэһэнэд хүршэ һууринда байһан томо һургуулида ошожо һурадаг болоо.

Имагтал энэ ушарһаа КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэри соо «хүдөө нютагуудта һургуули шадарай интернат олошоруулха» гэжэ бэшээтэй.

Мүнөө үедэ манай республикын бүхы шахуу найман жэлэй, дунда һургуулинууд өөһэдын интернадтай болонги. Зарим эхин һургуули шадаршье интернат баригданхай. Тэрээн шэнги манай аймагташье интернадууд баригданхай.

Үнгэрһэн хабартаа СССР-эй Педагогическа эрдэмэй академиин национальна һургуули шэнжэлхэ институдай даабаряар республикын аймагуудаар ябажа, һургуули шадарай интернадуудай хүдэлмэритэй танилсалдаа һэн. Тиихэдэ хүдэлмэриин гү, али хүмүүжүүлгын шанарай талаар элдэбын интернат дайралдана.

Гэхэ зуура эгээл һайн интернадай жэшээ дээрэһээ абажа, өөрынгөө һанамжа, дурадхал хэхые хүсөө һэмди.

Зэдын аймагай Бургалтайн дунда һургуулиин интернат эгээл һайн, олондо жэшээ боломоор гэжэ харагдаа. Тэрэ интернат хоёр дабхар шулуун байшан эзэлдэг. Интернат болгохо гэжэ зорюута баригдаһан тэрэ байшан «Мир» колхозой зөөреэр, хамтын хүсөөр бодхоогдоо. СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Ю. Цыбикжапов түрүүтэй колхозой правлени малшадайнгаа хүүгэдэй гэртээ байһан мэтээр байрлажа, һургуулида һайнаар һурахын тула нилээн ехэ оролдолго гаргаа юм ха гэжэ ойлгохоор. Үнэхөөрөөшье, интернат хүүгэдэй хоёрдохи түрэл гэрынь болонхой. Байшан 41 таһалгатай, тэдэнэй гушаниинь — унталгын байранууд. Нэгэ таһалга соо 3—5 хүн байрлана. Таһалганууд соо ороходо, нарин айлда ороһондол, ариг сэбэрхэн агаартай, амилхада хүнгэн. Орон дэбисхэрынь һайнаар хуряалгаатай, стол, стулнууд, шифоньер, номой шкаф —хуу өөһэд өөһэдынгөө һуури олонхой. Сонхын можодо—сэсэгүүд, ханадань ямар нэгэн гоё зураг үлгөөтэй, шала дээрэ хүлэй дэбдихэр дэлгээтэй.

Интернадта байрлаһан хүүгэдтэшье тэндэ хүдэлдэг хүнүүдтэшье хамаг һайн арга олгоотой: кухни, столово, уншалгын зал, гадар, хубсаһа тайлаха газар, хубсаһа угааха, хатааха таһалганууд —хуу бии. Үшөө хадагаламжын, мүн хүмүүжүүлэгшэдэй таһалганууд байха.

Интернадта байрладаг 122 хүүгэд нэгэ айлай үхибүүд мэтэ эбтэйнүүд. Бэеэ хангаха гэхэ гү, али хүдэлһэн, эдеэлһэн газараа сэбэрлэхэ, һэшхэлээрээ һайнаар номоо үзэхэ гуримтай.

Интернадта байдаг һурагшадай хубсаһа хунар сэбэр, ябгэтэр элюурдэһэн. Һурагшад ажалда дуратай. Долоон хоногтоо нэгэ дахин банида ородог, үдэшэ унтахынгаа урда тээ хүлөө угаадаг байна. Таһалга соогоо халаад үмлөөд, хүлдөө шаахайтай ябана. Үхибүүд эдэбхитэйгээр ном уншадаг, хүн бүхэн нэгэн-хоёр кружогто ябадаг. Ондоогоор хэлэхэдэ, сулөөтэй сагаа тон нарин гуримтайгаар үнгэргэнэ. Тиимэһээ интернадта үхибүүдэй һуралсалай шанар бүхы һургуулиин дүнтэй сасуулхада, һурагтгүй дээрэ байха юм.

Эдэ бүхы амжалта һургуулиин багшанарай коллективэй (директорынь—С. С. Шаракшинов), интернадые даагша З. Б. Бубеевагай хамтын хүсөөр туйлагдаа юм.

Тиихэдэ Хурамхаанай аймагай Барханай дунда һургуулиин интернат баһал һайн жэшээ боломоор. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз һурагшадта бэлэн болгон, багахан гаргашаар һайн интернат барюулаа.

Интернадай байшан 500 дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг. Арбан дүрбэн таһалгын арбаниинь унталгын, дүрбэниинь ниитэ таһалганууд. Бүхы байшан зургаан «дали» гэхэ гү, али хуби болгогдоһон. Жэшээнь, «А» хубидань унталгын гурбан таһалга, нэгэ ниитэ таһалга бии. Унталгын таһалганууд соо гурбан гү, али юһэн хүн байрладаг. Унталгын таһалга имагтал унтахын тула байдаг. Досоонь гуримтайгаар хуряагдаһан оронууд байха. Наадан, уншалга, хэшээлдээ бэлэдхэл—һурагшадай үдэрэйнь хэрэгүүд хуу ниитын таһалга соо үнгэрдэг юм. Ниитын таһалга соо, мүн коридор соо үбэлдөө үглөө бури долоон сагта физзарядка болодог. Физкультурын багшын ударидалга доро тусхай бэлэдхэл гараһан өөһэдын физоргнууд үглөөнэй гимнастика хүүлэдэг.

Гол корпустонь дүтэ кухнитай столово, зоной байрладаг хоёрдохи гэр бии.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тус интернадта һайнаар табяатай. Тэндэ байрладаг 102 һурагша үлүү һануулгагүйгөөр юумэеэ хэдэг заншалтай.

Барханай ниитэ хүн зон, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь—Б. Будаев), партком, сельсовед һургуулида, тэрэнэй интернадта саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг юм. Жэшээнь, байгша оной мартын 8-най һайндэртэ һууринай бүхы эрэшүүл хамаг транспорт, мото-хюрөө дууһыень элсүүлжэ, воскресник эмхидхээ юм. Эмхидхэл һайнтайгаар үнгэрһэн тэрэ үдэр барилгын мянган модон отологдожо таллуулагдаа: 100 һурагшын байрлахаар хоёрдохи интернат баригдаха бшуу!

Дээрэ хэлэгдэһэн хоёр интернат юугээрээ бидэнэй дура буляагааб? Тэдэ интернадууд тусхай проектээр баригдаһан гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэе. Тиихэдэ барилгань педагогическа, гигиеническэ эрилтэдэ харюусанги бшуу. Ямар байрада һурагша байрланаб, тэрээнһээ һуралсалайнь шанар, журамынь дулдыдаха гэжэ мэдээжэ ха юм. Тиимэһээ Бургалтайда, Барханда интернат барюулһан хүнүүд ниитэ типовой проект «хазагайруулжа», өөһэдынгөө мэдэлээр хубилалта оруулһан байна.

Теэд ондоо һургуулинууд шадар тиимэ интернадууд баригдахаяа яанаб гэһэн асуудал гараха. Тиимэ арга үгы ха юм. Юундэб гэхэдэ, олон интернат типовой проектээр баригдаһан. Тэрэнэй ёһоор баригдаһан интернадай унталгын таһалганууд 12, 15, 19 хүнэй байхаар хараалагданхай. Тиихэдэ хэшээлдээ бэлдэхэ таһалганууд класс шэнгеэр зохёогдоһон. Юрэдөө, мүнөөнэй олонхи интернадта байрлаһан үхибүүд гэртээ байһандал бэшэ, һангай газартэ саг зуура байһан хүнүүдбди гэһэн бодолһоо заяандаашье хахасанагүй. Тиимэһээ типовой проектнүүдые һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд, интернадай хүдэлмэрилэгшэд шэрүүнээр шүүмжэлдэг. Гэбэшье тэрэ проектын ёһоор интернадууд баригдажал байһаар. Тэрэ талаараа манай аймагташье һайрхахаар юумэн үгы. Жэшээнь, Нарһатын дунда һургуули хоёр квартиратай дүрбэн ондоо гэрые интернат болгонхой. Унталгын таһалгануудта 10—17 хүн багтадаг. Казарма шэнги иимэ ханха-зайдан таһалганууд өөрын гэрэй ольһогүй байха, үхибүүдэй номоо үзэхэдэшье һайн нүлөө үзүүлхэгүй.

Эдэ мэтые хараадаа абан, мүнөөнэй проектые хубилгаха асуудал табихаар болоо. Тэрэниие һайн тээшэнь хубилгахада, үлүү ехэ гарзатай байхагүй гэжэ Барханай, Бургалтайн һуруулинуудай интернадай жэшээ дээрэһээ харагдана.

Юрэдөө, һургуулиин интернадта олоной анхарал ехээр хандуулха тухай засагай дээдын зургаанай тогтоол бии ха юм. Гэбэшье анхарал һанаһанда үшөөл хүрэнэгүй. Жэшээнь, мебель абажа үзэе. Интернадта гэжэ зорюулагдаһан тусхай мебель мүнөө хүрэтэрөө гаргагданагүй. Яахадаа, юрын стол, һургуулиин стол, стул, табюурнууд дуталдаха юм. Сэхыень хэлэхэдэ, республикын комбинадууд һургуулиин интернадта зорюулан, тусхай мебель зохёожо гаргаха шадалтай. Зүгөөр интернадай эрилтые, хүүгэдэй физиологическа шэнжэнүүдые хараада абаха шухала.

Үшөө нэгэ анхармаар асуудал бии. Һургуулиин интернадта саг үргэлжэ хүдэлхэ зон дуталдадаг. Ехэнхидээ үндэр наһатайшуул хүдэлдэг юм. Һургуулида ном зааха шадалгүйшэг болоһон багшанар хүмүүжүүлэгшэдээр хүдэлнэ. Үшөө юун бэ гэхэдэ, һургуули шадарай интернадта хүдэлдэг зон тусхай бэлэдхэл гарадаггүй, тэдэниие хэншье суглуулжа, туһаламжа үзүүлдэггүй. Гадна һургуули шадарай интернадай хүмүүжүүлэгшэд үсөөдэдэг. Найман жэлэй багахан интернат һургуулида 16—17 хүмүүжүүлэгшэ хүдэлдэг ха юм. Тиихэдэ, жэшээнь, Мухар-Шэбэрэй аймагай Хушуун-Үзүүрэй дунда һургуулиин интернадта хоёр зуун һурагшадтай дүрбэн хүмүүжүүлэгшэ хүдэлнэ. Иимэл байдал удаан тэсэхээр бэшэ болоо хаш.

Манай министерство эдэ мэтын асуудалнуудые һайса шэнжэлээд, зохисотой хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

З. ЦЫДЫПОВ,
Яруунын аймагай Нарһатын дунда һургуулиин директор.

МҮНӨӨДЭР СОВЕТ ЗАЛУУШУУЛАЙ ҮДЭР

Татьяна Куржумова Буряадай хүдөө ажахын техникум дүүргэһэнэй һүүлээр үрэ-жэмэсэй республиканска станцида хоёрдохи жэлээ агрономоор хүдэлнэ. Эрхим һайн ажалаараа коллективэйнгээ дунда хүндэтэй болонхой. Тэрэнэй даадаг бригада мүнөө үдэрэйнгээ нормые 150 процент дүүргэдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агроном-бригадир Татьяна Куржумова ажалдаа.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ТЕЛЕФОН · ТЕЛЕГРАФ · РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

ПАРИЖ

ИНДОХИТАДТАХИ СЭРЭГЭЙ ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Танкнууд болон артиллериин туһаламжа, дэмжэлгээр Урда Вьетнамай Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүд Хюэ хотоһоо хойгуур, баруугаар шэбээлһэн дайсанай бэхилэлтэнүүдтэ шанга добтолго хэһэн ... Митянь мүрэниие гаталаад, Арадай сүлөөлэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд Сайгон сэрэгүүдэй хамгаалгые зарим газараар сүмэ сохижо хото тээшэ дабшалта хээ. Эндэ хүндэ хүшэр байдалай тохёолдоходонь, американ командовани «В-52» тухэлэй 100 шахуу хүндэ бомбардировщигуудые иишэнь хаяжа патриодуудай добтолго буруу һүргэхые хүсэһэн байна гэжэ Франс Пресс агентствын корреспондент мэдээсэнэ.

Хюэ хотоһоо 19 километртэ оршодог «Кинг» бааза шадар шанга байлдаанууд болоо.

Американ-сайгон сэрэгүүдэй ехэ баазые—Данангые патриодууд ехэ буутаар һамна буудаһан байна.

Түбэй хада гүбээлиг газарта Тюпао гэжэ райондо байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр.

Сайгон хотоһоо баруун-хойшоо 90 километртэ оршодог Анлок хотодохи хүреэлэлгэдэ ороһон гарнизониие сүлөөлэлгын хүсэнүүд артиллереэр буудаһан байна.

Хүреэлэлгэдэ оршодто туһаламжа үзүүлхын тула нэмэлтэ хүсэ хаяха гэһэн сайгон сэрэгүүдэй командованиин үшөө нэгэ һэдэлгэ урагшагүйдөө.

ХАНОЙ. (ТАСС). Компонгчам, Кампот гэжэ провинцинуудта хороһон дайсанда Камбоджын патриодууд шанга харюу сохилто хээ гэжэ Кхмерскэ информационно агентство дамжуулна. Июнь һарын түрүүшын хахадта эдэ провинцинуудта патриодууд Пномпениин сэрэгүүдэй 450 солдадые хүлһөөнь буулгаһан, 6 ехэ буу һандааһан байха юм.

Камбоджын ниислэл хотые Сайгонтой холбодог стратегическэ шухала удхатай 1-дэхи дардам харгы шадар болоһон байлдаануудта сүлөөлэлгын хүсэнүүд амжалтануудые туйлаа гэжэ агентство мүн лэ мэдээсэнэ.

ХАНОЙ. (ТАСС). Июниин 22-то Хойто Вьетнамай зарим провинцинуудта добтолһон Америкын 4 самолёдые Вьетнамай Демократическа Республикын зенитчигүүд буудажа унагаагаа гэжэ ВИА агентство мэдээсэнэ. Тиигэһэнэй һүүлээр ДРВ-дэ добтолоод, патриодуудаар буудагдажа унагдаһан США-гай самолёдуудай тоо 3673-да хүрэбэ.

ВАШИНГТОН

Р. НИКСОН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ ХЭБЭ

ТАСС

Ракетэһээ хамгаалалта хэхэ түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай СССР США хоёрой хоорондо Москвада баталагдаһан договор, стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар СССР ба США-гай хоорондын саг зуурын хэлсээе һайшаан дэмжэхыень президент Р. Никсон, пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, конгрессые уряалаа.

Москвада баталагдан абтаад, мүнөө конгрессэй хаарала табигдаад байһан хэлсээнүүд ... гаргалгые хороохо, тэрэниие хинаха замда хэгдэһэн шухала алхам болоно» гэжэ Р. Никсон тэмдэглээ. «Энэ талаар ехэ алхам хэгдэхэ зэргэтэй.

ПАРИЖ

М. ШУМАН ҮГЭ ХЭЛЭБЭ

ТАСС

Ракетэһээ хамгаалалта хэхэ түхеэрэлгэнүүдые хизаарлаха тухай СССР ба США-гай хоорондо баталагдаһан договор, стратегическэ добтолхы зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар СССР ба США-гай хоорондо ... хэлсээн шухала удха шанартай гэжэ Франциин гадаадын хэрэгүүдэй министр Морис Шуман сэдьхэлээ ханангяар хэлээ. Совет-американ хэлсээнүүд Европодо аюулгүй байдал хангаха, харилсан туһалалсалгые тогтоохо асуудалнуудаар зүблөө зарлаха зам нээхэ ёһотой гэжэ М. Шуман, сенадай гадаадын хэрэгүүдэй комиссида үгэ хэлэхэдээ, тэмдэглээ гээд Франс Пресс агентство мэдээсэнэ. Иимэ зүблөө зарлажа, түгшүүрилтэ байдалые һулаpуулхын түлөө Франци тэмсэнэ гээд М. Шуман хэлэбэ.

ПАРИЖ

ПАРИЖДА БОЛОҺОН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикаһаа Францида байдаг генеральна түлөөлэгшэ Во Ван Сунг энэдэ болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, ДРВ-гэй гол мүрэнэй хаалтануудые, түхеэрэлгэнүүдые бомбодоһон, буудаһан американ сэрэгүүдэй харата ябуулгануудые эрид шүүмжэлбэ.

Хойто Вьетнамай нютагуудта добтолгоёо американ авиаци һэргээгээ гэжэ Во Ван Сунг хэлээ. Американ самолёдууд, кораблинууд ДРВ-гэй уһанай хаалтануудые, түхеэрэлгэнүүдые зэрлиг бүдүүлигээр бомбодожо, буудна. Апрелиин 10-һаа июниин 10 болотор США-гай ... Улаан мүрэнэй ба оронoй бусад гол мүрэнүүдэй хаалтануудта добтолго хэжэ, 665 бомбо хаяһан байна.

Эдэ ябуулганууд уласхоорондын эрхые бүдүүлигээр эбдэһэн хэрэг болоно гэжэ тэмдэглээд, ДРВ-дэ эсэргүү эээрхэг түримхэй ябуулгануудаа дары зогсоохыень Во Ван Сунг США-да эрилтэ табиба.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин Арадай Республикын Гүрэнэй суглаанай сесси июниин 22-то эндэ хүдэлмэреэ эхилбэ. 1971 ондо оронoй Гүрэнэй бюджедэй дүүргэлтэ тухай асуудалые республикын гүрэнэй засаг түрын дээдэ Зургаанай депутадууд хаража үзөөд, сүүд болон прокуратура тухай хуулиин проектнүүдые зүбшэн хэлсэхэ.

БОНН. (ТАСС). ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи статс-секретарь М. Коль, ФРГ-гэй федеральна канцлерай зургаанай статс-секретарь Э. Бар июнин 21-дэ эхилһэн хөөрэлдөөгөө үргэлжэлүүлбэ.

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Албанай хэрэгээр эндэ ерэһэн Индиин премьер-министр Индира Гандиие Венгриин арад зон хани халуунаар, хүндэмүүшэ дулаанаар угтана. ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фогой үдэшэлгэ доро тэрэ Будапештын томо ехэ предприятинуудай нэгэндэ — «Эдьешюлт иззо» гэжэ электролампын заводто орожо хараһан байна. Предприятитай танилсаһанайнгаа һүүлээр Индира Ганди эндэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлээ. Инди ба Венгриин хоорондохи хани барисаан, харилсан туһалалсалга ажабайдалай бүхы һалбаринуудта амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Индира Гандиин албанай хэрэгээр Венгридэ айлшалалга Венгрн болон Индиин хоорондохи харилсаануудые хүгжөөлгэдэ шухала шэнэ шата болоно гэжэ ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Е. Фок митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ.

БАГДАД. ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Ирагай комитедэй уряалаар Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн Соведэй Генеральна секретарь Р. Чандра түрүүтэй Эб найрамдалай бүхэдэлхэйн Соведэй делегаци Багдад ерэбэ.

РИМ

ИЗРАИЛИИН КОМПАРТИИН XVII СЪЕЗД

ТАСС

Израилиин Компартиин XVII съезд «Араб нютагуудые эзэмдэлгэдэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө» гэһэн уряа доро Тель-Авивта хүдэлмэреэ эхилбэ. 1500 делегат болон айлшадай хабаадаһан энэ съездые КПИ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн нүхэр Т. Туби нээгээ. Нютагай партийна 67 эмхиие түлөөлһэн съездын делегадуудые, аха дүү коммунис ба хүдэлмэришэнэй 17 партиин делегацинуудые, тэрэ тоодо КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Н. Гришин түрүүтэй КПСС-эй делегациие тэрэ амаршалба.

КПИ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. Вильнер съезд дээрэ тоосоото элидхэл хээ. КПИ-гэй XVI съездһээ хойшо үнгэрһэн үе соо дэлхэйн социалис байгуулалтын, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй һүр хүсэн улам бүри хүгжэһэн, империалистнуудта эсэргүү тэмсэл шангадаһан байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Социализмын оронуудай, түбхын түрүүлэн, Советскэ Союзай хүсэ шадалай ургалта, империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй нягта нэгэдэл, гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ, СССР-эй болон США-гай хүтэлбэрилэгшэд Москвада уулзаха арга олгоһон байна. Энэ уулзалгын ашаар эб найрамдалай хэрэгтэ түүхэтэ туһа нэмэри хэхэ шухала хэлсээнүүд баталагдажа абтаһан байха юм.

Европодохи түгшүүрилые һулаpуулха аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ СССР ба Польшотой ФРГ-гэй хэһэн договорнууд ехэ туһа нэмэри хэхэ байна гээд КПИ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь саашадаа зааба.

Зүришэлдөөтэ асуудалые үнэн зүбөөр, эбэй ёһоор шиидхэхэ талаар бэелүүлэгдэһэн бүхы хүсэлэл оролдолгонуудые Израилиин правительство саг үргэлжэ таһалдуулна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Эзэмдэһэн бүхы газар нютагуудһаань Израилиин сэрэгүүдые гаргажа, Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-то абаһан резолюцида үндэһэлэн, амгалан байдал тогтоожо, Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые шиидхэжэ болоно гээд КПИ-гэй съезд тоолоно гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

БЕЙРУТ

ИЗРАИЛИИН СЭРЭГҮҮДЭЙ ГЭМТЭ ШЭНЭ ЯБУУЛГАНУУД

ТАСС

Оронoй президент С. Франжье гэгшын түрүүлэлгэ доро Ливанай правительствын дары зарлагдаһан заседани июниин 22-то эндэ болоо. Ливанда эсэргүүгээр Израилиин үйлэдэжэ байгаа эээрхэг түримхэй шэнэ ябуулгануудһаа тохёолдоһон оршон байдалай асуудал заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Ливанай гадаадын хэрэгүүдэй министр Халиль Абу Хамадай мэдүүлгын ёһоор, Израилиин сэрэгүүдэй эээрхэг түримхэй һүүлэй ябуулгануудтай дашарамдуулан, ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ Ливан гомдолой бэшэг эльгээбэ.

Июниин 22-то Израилиин сэрэгүүдэй Ливанай урда районуудта зэрлиг бүдүүлигээр добтолһон тухай нютагай хэблэл дэлгэрэнгыгээр бэшэнэ. Олон тоото самоледнууд, танкнууд, мүн ябаган сэрэгэй ба артиллериин подразделенинүүд тэрээндэ хабаадалсаһан байгаа. Израилиин эээрхэг түримхэй ябуулгаһаа боложо 50 хүн алуулаа, 75 хүн шархатаа. Эхэнэрнүүд, үхибүүд, үбгэн хүгшэд тэдэнэй дунда олон. Хэдэн арбаад байшан гэрнүүд, магазинууд, һургуулинууд гэмтээгдээ.

Алжирай Арадай Демократическа Республикын национальна экономикын хүгжэлтэдэ Советскэ Союз горитой нүлөө үзүүлнэ. Совет мэргэжэлтэдэй туһаламжаар баригдаһан олохон томо томо заводууд ашаглалгада үгтэнхэй, үгышье һаа үгтэхэеэ байна.

Алжирай бүхы экономикын хүгжэлтэдэ ехэ удха шанартай «Эль-Хаджар» комбинадай булад шудхадаг ба конверторно цехүүдэй барилга һаяар дүүргэгдэхэнь. Эдэ цехүүдэй ашаглалтада үгтэхэдэ комбинат жэл бүри 2 миллион тонно хүрэтэр булад шудхадаг болохо юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Совет хабсаргалтын организациин директор Вячеслав Маслов (дундаты ...) Алжир инженернүүдые «Эль-Хаджар» Советскэ Союзда бүтээгдэһэн оньһон түхеэрэлгэтэй танилсуулжа байна.

ТАСС-ай фотохроникс.

Кубын хүдөө ажахын ерээдүй

Кубын Камагуэй, провинцида хүдөө ажахын машинанууд болон элдэб түхеэрэлгэнүүдэй уласхоорондын выставкэ үнгэрнэ. Энээниие Кубын аграрна реформын институт эмхидхэһэн юм.

Выставкэдэ Куба, СССР болон бусад оронууд хабаадана. Эндэхи экспонадууд нэгэ һарын дүүрэтэр Камагуэй хотодо харуулагдаад, һүүлэрнь үшөө һараар Орьенде провинцида абаашагдаха.

Иимэ выставкэ Кубын Республикада түрүүшынхеэ эмхидхэгдэнэ. Тэрэ Кубын арад зониие СССР болон бэшэшье оронуудай хүдөө ажахын техникэтэй, харин тэдэнэй научно-техническэ түрүүшын дүй дуршэлтэй танилсуулха зорилготой.

Выставкэдэ хүдөө ажахын элдэб түхэлэй машинанууд харуулагдана. Тэрэ тоодо совет техникын эд зүйлнүүд: «ЮМЗ-6М» трактор, саахарна тростник ашаалха түхеэрэлгэ, барайгар хурааха «СКД-5 Р» комбайн болон автомобильна харгын мүнөө үе сагай түхеэрэлгэнүүд бии.

Совет мэргэжэлтэд өөрынгөө техникэ тухай хөөрэжэ, тэрэниие хэрэглэхэ аргануудтай танилсуулна. Выставкэ, үнэн дээрээ, олон тоото стенд, фото-зураг, совет машина болон түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэлгэ, тэдэнэй техническэ хангалга харуулһан фильмүүдтэй һуралсалай асари томо лекторидо адлирхуу юм.

Выставкэ дээрэхи совет таһагта Советскэ Союз тухай, СССР-эй тогтоһоор 50 жэлэй ойн дүтэлжэ байһан тухай юрэнхы мэдээнүүд үгтэдэг. Тэрэ Кубын арад зониие Соведүүдэй орондохи ажабайдалтай, эндэхи зоной амжалтануудтай танилсуулна.

Тус выставкын удха шанарые сэгнэхэдээ, Кубын Компартиин ЦК-гай орган — «Гранма» газетэ «...Энэ манай оронoй хүдөө ажахын ерээдүйе элеэр харуулна» гэжэ бэшэһэн байна.

С. ВИНОКУРОВА,
АПН-эй корр.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ҺУР ХАРБААН—72

Жэл бүри үнгэргэгдэдэг республикын заншалта һур харбаанай найр наадан июлиин 1—2-ой үдэрнүүдтэ Дээдэ Онгостойн ипподром дээрэ үнгэргэгдэхэнь.

Зунай һайндэрэй программада һур харбаан, буряад барилдаан, мори урилдаан, гиир үргэлгын мүрысөөнүүд оруулагдана. Нааданда ерэһэн аймагуудай команданууд тус бүридөө дүрбэн бүхэшүүлтэй, табан һурашадтай байхаар баталагдаба. Мүн гиир үргэлгөөр үнгэргэгдэхэ нааданда дүрбэн хүнһөө бүридэһэн команданууд хабаадалсаха байна.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн командада ВЛКСМ-эй обкомой дамжуулгын шан, хүндэлэлэй грамотатайгаар барюулагдаха юм.

Бүхы нааданууд үдэрэй 12 часһаа эхилхэ. Һур харбаанай наада хараха дуратайшуулые автобусууд ипподром хүрэтэр зөөхэ юм.

ХҮНДЭТЭ УРЯАЛДА ХҮРТӨӨ

«Крестьянка» журналай редакци ба СССР-эй ВДНХ-гай дирекци июнь һарада семинар-зүблөө үнгэргэхөөр хараалһан байгаа. «Тосхоной нийтын ажабайдалда ба ажал хүдэлмэридэ эхэнэрнүүдэй үүргэ ба юһэдэхи табан жэлдэ нийтын ажал ябуулгые саашадань эдэбхижүүлгэдэ тэдэнэртэ таатай эрхэ байдал байгуулга» гэһэн темэдэ тус семинар зарюулагдаа.

«Крестьянка» журналай ахалагша редактор Н. Копчиковаһаа тусхай телеграмма Хэжэнгын совхозой «Улаалзай» гэжэ үхибүүдэй саадай хүмүүжүүлэгшэ В. Ж. Базарсадуевагай нэрэ дээрэ ерээ. «Крестьянка» журналай 50 жэлэй баярта һайндэрэй суглаанда хабаадалсахыень Валентина Жамсуевнае энэ телеграмма соогоо ахалагша редактор уриһан байгаа.

Даажа абаһан хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг, нүхэдтөө хүндэтэй байһанайнгаа түлөө Валентина Жамсуевна энэ хүндэтэ уряада хүртэһэн байна.

Д. ГЭНДЫПОВА.

АЖАЛЛАНА, ҺУРАЛСАНА

Дайшалхы болон спортын нэгэ һарын лагерь Удинск тосхондо һаяхан нээгдэбэ. Лагериин нээгдэһэн үдэр баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэгдээ. Наһанайнгаа хүсэхэдэ сэрэгэй албанда татагдаха, мүнөө 16—17 наһатай хүбүүдые Н. Г. Жабдоржиев, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Н. Калашников, Үдын совхозой директор В. Ц. Цыренов гэгшэд амаршалаа.

Энэ лагерьта хамта 60 хүн тоологдоно. Тэдэнэр дүрбэн взвод боложо хубааранхай. Запасай офицернүүд Э. Н. Дмитриев Г. У. Гомбоев хоёр политическэ талаар лагериин хүтэлбэрилэгшэдөөр томилогдонхой. Тиихэдэ Анатолий Митыпов комсоргоор һунгагдаа. Взвод бүхэн комсоргтой, агитатортай, библиотекарьтэй.

Хориин аймагай Үдын совхозой газар дээрэ эмхидхэгдэһэн тус лагерь ажахын тоосоондо оруулагдаһан. Взвод бүхэнһөө гурбан хүн үдэр бүри совхозой хонидой нооһо хайшалалга дээрэ хүдэлмэрилхэ юм. Нүгөөдүүлынь залуу сэрэгшын мэдэхэ һуралсал шудална.

Хүбүүдэй байра байдал, үдэрэйнь гурим, ажабайдалынь сэрэгэйхидэ дүтэрхыгөөр эмхидхэгдэнхэй.

Энэ һарын 21-һээ лагериин ажал, һуралсал эхилээ. Түрүүшынхеэ хайша бариһан комсомолец Золто Доржиев үдэр соо 15 хони нэхы дэгэлһээнь сүлөөлөө.

Хүдөө ажахыда туһа хүргэхэ ба сэрэгэй һуралсалтай танилсаһаа гадна, хүбүүд спортоор мүрысэжэ, «Эхэ ороноо хамгаалхаар, ажал хэхээр бэлэмби» гэһэн (ГТО-гой) нормо тушааха байна.

Г. ТАРАБУКИН.

ХҮГШЭН ЗАЛУУГҮЙ ХАБААДАНА

Фотографуудай «Этюд» гэжэ нэгэдэл Загарай тосхоной соёлой байшанда эмхидхэгдэбэ. Фото-хэрэгээр һая һонирхожо эхилһэн хүнүүд, мүн хэжэ байһан ажалаа һайн мэдэхэ болоһон үнинэй фотографууд эндэ сугларжа, дүй дүршэлөө андалдана, зүбшэл заабари үгэлсэнэ.

Тус нэгэдэлэй гэшүүд «Эгээл эрхим зурагай» конкурс һая соносхобо. Тэрээндэ Загарайн аймагай хүдэлмэришэд, алба хаагшад, үхибүүд, мүн наһажаалшье хүнүүд хабаадана.

ССР Союзай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ конкурс байгша оной ноябриин 15 хүрэтэр үргэлжэлхэ юм. Конкурсдо илаһан фотографууд мүнгэн шанда хүртэхөөр хараалагдана.

Ю. ГУТОРОВ.

ЯРУУНАҺАА ЭХИЛБЭ

Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай бүлэг артистнар түрэл республика дотороо аяншалгаяа Яруунын аймагһаа эхилбэ.

Улаан-Үдэ—Нарһата гэһэн маршрудаар ябаха зуураа, тэдэнэр Мужыха, Погромное тосхонуудта, «Победа» колхозой түб һууринда концерт табиһан байна.

Энэ бүлэгэй бүридэлдэ артистнар Пермякова, Сонов (балет), Г. Синюшкин, дуушан Л. Шоболов, РСФСР-эй габьяата артистнар Д. Кыштымова болон А. Арсаланов, Буряадай АССР-эй габьяата артист Т. Карпов гэгшэд оролсоно.

Концертынь репертуарта опереттэһээ хэһэгүүд, дэлхэйн арадуудай хатарнууд, совет композиторнуудай дуунууд бии.

Аймагай бүхы ажахынуудаар айлшалжа дүүргээд, артистнар Хэжэнгын болон Хориин аймагуудай ажалшадта айлшалха зорилготой.

Л. БАДМАЕВА.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Ажал заадаг багшанарай Бүхэсоюзна конференци үнгэрэгшэ жэлдэ Москвада болоо һэн. Һургуули дүүргэгшэдые ямар нэгэн мэргэжэлдэ һургажа гаргаха гэжэ хэлсэгдэһэн байгаа. Ажал заадаг багшанарай курса энэ жэлдэ Улаан-Үдэдэ түрүүшынхиеэ үнгэргэгдэжэ байна. Республикын аймагуудһаа ерэһэн 26 багша эндэ һуралсана.

Багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институдай ажалай кабинедые даагша Ф. С. Дармаев тус курсые хүтэлбэрилнэ. Хүдөө ажахын институдай багшанар Н. Б. Бояров, М. Н. Доржиев, багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлдэг институдай методист С. Ц. Ломбоев гэгшэд багшанарые мүнөө үеын шэнэ техникэтэй, машина заалгые һайжаруулха түрүү дүй дүршэлтэй танилсуулна.

Ажал заадаг багшанар 20 хоногой туршада энэ курсада һураад байхадаа, теоретическэ ба практическа бэлэдхэлээ нилээд дээшэлүүлхэ байна.

Б. БИРБАЕВ,
курсада һуралсагша.

БАГШАНАРАЙ ҮДЭШЭ

Уран зохёолшо Константин Паустовскиин түрэһэнһөөнь хойшо 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан литературно-хүгжэмтэ үдэшэ республикын гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй байшанда үнгэргэгдэбэ.

Улаан-Үдэ хотын 13-дахи һургуулиин багша Н. Н. Смирнягин уран зохёолшын намгар тухай багшанарта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институт дүүргэхэеэ ябаһан Лариса Эйдельман «Һамараар дүүрэн корзина», хоёрдохи ГПТУ-гай багша Н. Л. Баталов «Форель загаһатай горхонууд», 47-дохи һургуулиин ород хэлэ, литературын багша Л. И. Авдеева «Саһан» гэһэн шүлэгүүдые уран гоёор уншажа, сугларагшадай альга ташалгаар угтагдаба.

Удаань Римский-Корсаковой, Рубинштейнэй, Григэй, Чайковскиин, Моцартын зохёолнууд түйсэдхэгдэһэн байна.

О. АЛЕКСАНДРОВА.

«ТЭРЭНГИ» ХҮГЖЭН ҺАЛБАРНА

Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай клубай дэргэдэ дуу, хатарай «Тэрэнги» гэжэ ансамблиин эмхидхэгдэһээр 15 жэл болобо. Тэрэнэй уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр Т. А. Полозова ажаллана.

Нүхэр Т. А. Полозовае би арбаад жэлэй саада тээ таниха болоо һэм. Набтархан бэетэй, дундуур наһанай тэрэ эхэнэрэй зүжэг наада хатархыень хаража гайхаагша бэлэйб. Һүүлээрнь тэрэнние һурагшадтайнь харааб. Хатарта хүнние һургажа байхыень харахада, абьяастай бэрхэ, хүдэлсэ бүхэниинь саанаһаал һаа ондоохон байгаа һэн. Байгаалиһаа түрэһэн бэлиг гээшэ иимэл юм гээбы даа гэжэ хөөрэлдэжэ һуугаа һэмди.

Т. А. Полозовагай һурагшад жэл бүри олошоржол байдаг. Тэдэнэрэйнь зариман ёһотой хатаршад болохые хүсэн, хореографиин училищада, үгы һаа, ажабайдалай гоё һайханда дурлан, соёл сурталай зам шэлэдэг. Жэшээлхэдэ, Галина Шалбанова мяха-консервын комбинадай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн ГПТУ-да тэрэ һуража ябахадаа, уран һайханай нааданда хабаадалсажа эхилһэн. Тиин хатар наадаар үнэхөөрөө һонирхожо, соёл гэгээрэлэй училищада ороһон юм. Удаань мэргэжэлээ улам дээшэлүүлхын тула Москвагай соёлой институт дүүргээд, мүнөө үедэ түрэл училищидаа багшаар хүдэлжэ байдаг. Тиихэдэ баһа нэгэ һурагшань—Галина Воротынова Вахтанговай нэрэмжэтэ училищада хүдэлнэ.

Багша Т. А. Полозовагай хүтэлбэри доро хүмүүжэжэ, наһанайнгаа мэргэжэл шэлэһэн басагад, хүбүүдые тоолохо болоо һаа, хамта хорёод хүн болодог. Тэдэнэрые бултыень тоолоодшье яалай даа, барандаал соёлой хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана гэжэ тэмдэглээ.

Хатар наадан өөрын лэ онсо шэнжэтэй ха юм. Хатар бүхэн гүнзэгы удхатай, маяг түхэлтэй байдаг. Тиимэһээ хатар зохёогшо, найруулагша нилээд бодомжолжо үзэдэг байна. Т. А. Полозовагай һурагшадтая хамта һүнине һүнилэн шэнэ хатар зохёожо һуухыень харагша һэмди. Оронойнгоо мэдээжэ хатаршадай намтартай, ажал хүдэлмэритэйнь танилсаха, хореографиин хүгжэлтэ тухай номуудые уншаха гэхэ мэтэ нилээд ехэ саг эдидэг һааб даа. Һүүлээрнь өөһэдынгөө һанамжануудые хэлсэжэ, тусхай дэбтэр дээрэ тэмдэглэхэ, хүгжэм зохёохо ажалай харюусалга ехэтэйнь мэдээжэ. Тиигэ тиигэһээр һүүлэй һүүлдэ бултандань зохидшоогдомо вокально-хореографическа найруулганууд түрэдэг бэлэй. Тэдэнэрэй дундаһаа «Улица колхозная», «Сады-садочки», «Дорогой отцов», «По улице Мостовой», «Любите Россию», «Забайкальская сторонка» гэһэн хатар олондо һайшаагданхай. Тус коллективэй зохёогоод, олондо харуулһан үндэһэн буряад хатарнууд «Баяр», «Ёохор», «Буряадай угалзанууд», «Хуранууд» гэхэ мэтэ ёһотой «алтан фондонь» болодог.

Оперо, баледэй театр соо түрүүшынхеэ гүйсэдхэгдэһэн «Эвенкын хатар» нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан, дахин-дахин уригдаһан юм. Бүхэроссиин уран һайханай наада харалтада хабаадалсаһан Улаан-Үдын Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай соёлой байшангай коллектив лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

Хабаровск хотодо үнгэрһэн зонын конкурсдо хабаадаһан «Тэрэнги» ансамблиин гурбан хатар центральна телевиденеэр һая харуулагдаа һэн.

Эдэ амжалтанууд тус коллективтэ бэлэхэнээр ерээ бэшэ. Ансамблиин коллектив жэлһээ жэлдэ репертуараа шэнэлжэ, шэнэ хатар, дуунуудые һуража, тэдэнэрээ республикын ажалшадта харуулжа байдаг. Мүн Эрхүүгэй ба Шэтын областиин, Хабаровска хизаарай, Монголой Арадай Республикын ажалшадта тэдэнэр айлшалжа байха юм.

Оронойнгоо соёлой хүгжэлтэдэ өөһэдынгөө хубита оруулжа байһан дуу, хатарай «Тэрэнги» ансамбль РСФСР-эй Верховно Совѣдэй Президиумэй болон ВЦСПС-эй, республикын гаа партийна болон профсоюзна организацинуудай Хүндэлэлэй грамотануудта, үнэтэ бэлэгүүдтэ хүртэһэн намтартай.

Н. ЕФИМОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Тэрэнги» хатаршад.

ҮҺЭ ЗАҺАГШАДАЙ 4-дэхи КОНКУРС

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр нарин сэмбын фабрикын «Текстильщик» гэжэ соёлой байшан соо үһэ заһагшадай конкурс болобо.

Республикын 4-дэхи конкурсдо хабаалдахаяа мастернууд олооро сугларaa. Мүнөө сагай модно прическонуудые хэжэ, олондо харуулха гээшэ харюусалгатай хэрэг. Тиимэһээ урлан бүтээхэдээ бэрхэ, шадабари ехэтэй мастернууд конкурсдо шалгараа.

Эхэнэрнүүдэй үһэ заһадаг мастернуудай дундаһаа Людмила Гинеева (19-дэхи парикмахерска) Раджана Балдаева (№ 7) хоёр түрүү һуурида хүртөө. В. Леликова (№ 1), В. Ронжина (Гусиноозерск) — 2-дохи, Л. Петрикова (№ 7), В. Мурга (№ 19)—3-дахи һууринуудые эзэлээ.

Эрэшүүлэй үһэ заһадаг мастернууд соохоо Антонина Даниловa хоёрдохи жэлээ түрүүлбэ. Тиихэдэ В. Калашникова (№ 1), Л. Алексеева (№ 2), А. Рожкова (Гусиноозерск), Л. Леликова (№ 27) гэгшэд удаадахи һууринуудые эзэлээ.

Үһэ заһагшадай тус конкурсдо шалгарагшадта ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой грамота болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

Манай корр.

УҺАНАЙ АЮУЛҺАА АБАРАГШАД

Зунай шанга халуун эхилжэ, Сэлэнгэ, Үдэ голнуудта шунгаха дуратайшуул суббото, воскресениин үдэрнүүдтэ илангаяа олон байдаг болобо.

Уһанда орогшодой гэнэ усалда орохогүйн тула уһанай аюул һэргылхэ станциин хүдэлмэрилэгшэд эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри саг соонь ябуулна. Тэдэнэй мэдэлдэ хэдэн арбаад онгосо, глиссернүүд бии. Уһанай өөрто ороxo хубсаһа, хэрэгсэлээр гүйсэд хангагданхай.

Станциин матросууд, дружиннигууд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд уһанда тамархадаа түлюур хүнние, мүн онгосо дээрэ сэнгэхэ дуратайшуулай аюулда орохогүйн тула хамгаалгын ехэ хүдэлмэри хэжэ, түргэн туһаламжа үзүүлнэ. Уһан доро орогшод В. Самойлов, Ю. Лукашевский, А. Полянский болон бусад ямаршье сагта түргэн туһаламжа үзүүлжэ байха, шадамар бэрхэ хүдэлмэрилэгшэд юм. Эндэ хэдэн жэшээ дурдая. Үнгэрэгшэ жэлдэ үсрэй болоходо Сэлэнгэ мүрэнэй эрьеын даамбын соргоор уһан дэлбэржэ, Улаан-Үдэ хотын үйлсэнүүд уһанда абтахаар забдаба ха. Тиихэдэнь уһанай аюул һэргылхэ станциин хүдэлмэрилэгшэд хэдэн часай туршада уһан доро байжа, тэрэ соргын нүхэ мэшээгтэй элһээр хаажа үгэһэн байгаа. Мүн эдэнэр Степной татуур соо унаһан ашаанай томо машина гаргалсахын тула хоёр удаа уһан доро орожо, тусхай аргамжа уяжа үгөө һэн.

Үнгэрэгшэ үбэл Галуута-Нуур соо ашаанай машина сүмэрэн ороһон юм. Тиихэдэнь уһан доро орогшод Полянский, Самойлов гэгшэд мүльһэн дороһоо машина гаргалсаһан байна.

Уһан доро ородог эдэ мэргэжэлтэд жэлэй ямаршье сагта түргэн туһаламжа үзүүлхээр бэлэн байдаг юм. Юрий Лукашевский тус станцида дүрбэн жэлэй саада тээ дружиннигаар хүдэлжэ эхилһэн. Тиихэ зуураа уһан доро орогшын мэргэжэл шудалһан юм.

Мүнөө уһанай аюул һэргылхэ Улаан-Үдын станцида гурбан пост байгуулагданхай. Пост бүхэнэй гэшүүд халуун үдэрнүүдэй үедэ Сэлэнгэ мүрэн дээгүүр мотоортой онгосоор иишэ тиишээ гүйлгэлдэжэ, шалгажа ябадаг болонхой.

П. КАЗАРИНОВ.

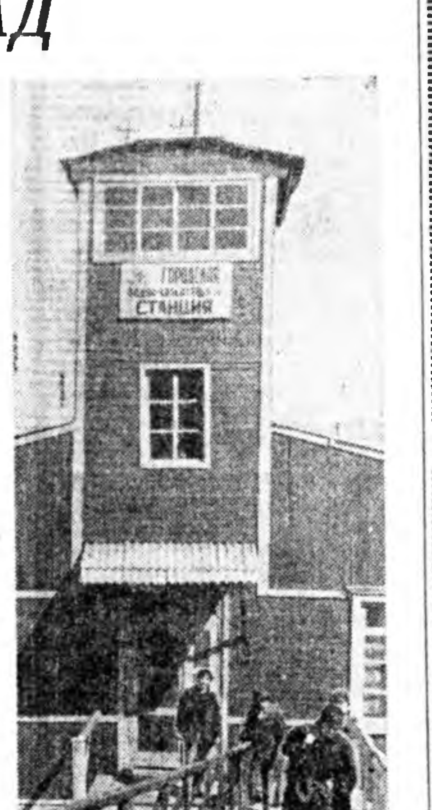

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Аюул һэргылхэ станци харуулагдана. 2. Уһан доро орогшод.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Улаан-Үдын команда илаба

Улаан-Үдын Железнодорожно техникумэй стадион дээрэ, мүн ЛВРЗ шадар гал унтараагшадай Зүүн-Сибириин түмэр замай отрядуудай дунда мүрысөөн һаяын үдэрнүүдтэ үнгэргэгдэбэ. Дүрбэн янзын урилдаан мүрысөөнэй программада оруулагдаһан байгаа.

Красноярскын, Ачинскын, Абаканай, Эрхүүгэй, Вихоревэй болон Улаан-Үдын команданууд мүрысөөндэ хабаадаа. Хоёр үдэр соо үргэлжэлһэн тулалдаанда Улаан-Үдын түмэр замай отряд түрүүлээ. Отрядай бүридэлдэ спортын мастернууд Высотин, Чавкин, разряднигууд Артюков, Зоненберг болон бусад ороһон. Эдэнэр түрүүшын үдэрһөө эхилжэ түрүүлээд, мүрысөөнэй дүүрэтэр бусад командануудта хүсэгдөөгүй.

Мүрысөөнэй 2-дохи һууриие Абаканай, 3-дахиие — Эрхүүгэй отрядууд эзэлээ. Мүрысөөндэ шалгарагшадта дипломууд болон үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа.

БурАССР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын суглуулагдамал командада ороһон түмэр замай Улаан-Үдын түймэр сарагшад Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй мүрысөөндэ хабаадалсаха болоо.

В. КРЫЛОВ.

ХОЁР ҺУУРИ УРАГШАА

«А» классай хоёрдохи бүлэгтэ түрүү һууриин түлөө наададаг футболистнуудай дунда арбан гурбадахи уулзалгань үнгэргэгдэбэ. Нааданайнгаа хоёрдохи хахадай уулзалгануудые үнгэргэжэ эхилһэн команданууд сооһоо «Сахалин», «Амур» командын футболистнууд мүрысөөнэй таблицада түрүүшын хоёр һуури эзэлжэ ябана. Хабарһаа хойшо эрхим һайнаар наадажа ябаһан эдэнэр зонынгоо нэгэшье командын футболистнуудта шүүгдэнгүй, түрүүлжэ ябаһаниинь һайшаалтай. Жэшээнь, «Сахалинай» футболистнууд үнгэргэгдөөд байһан наадануудтаа найма удаа шүүжэ гараһан, дүрбэнтэйнь тэнсэһэн байна. Тингэжэ дурсагдагша хоёр командын футболистнууд хоёрдо очкотой болонхой. «Сахалинай» команда өөрынгөө стадион дээрэ Хабаровскын футболистнуудтай һаяхан наадахадаа, айлшаар ерэһэн эдэнэртэ 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүгдэбэ.

Мүнөөдөө гурбадахи һуури эзэлһэн Шэтын футболистнууд Братскын «Сибиряк» командатай наадаһан байгаа. Зүгөөр хоёр талаһаа һайн хамгаалга эмхидхэжэ наадаһан футболистнуудай наадан 0:0 тоотойгоор дүүрээ. Июниин 17-до Шэтын футболистнуудтай наадаһан Красноярскын «Автомобилист» командада 2:0 тоотойгоор шүүгдэһэнэй удаа, дүрбэдэхи һуурида түригдэбэ.

Манай «Сэлэнгэ» команда һүүлэй хэдэн уулзалгада бирагүйгөөр наадаһан дээрэһээ мүрысөөнэй таблицада һүүлшын һуури эзэлхэ баатай болоо һэн. Зүгөөр хоёр уулзалгадаа—«Вулкан» командатай 0:0 тоотойгоор тэнсэжэ, Эрхүүгэй «Аэрофлот» командые 1:0 тоотойгоор шүүжэ гарахадаа, хоёр һуури урагшаа дабшаһан байна.

Танай анхаралда июниин 25-най байдалаар али командын хэдыдэхи һуури эзэлһэниинь харуулагдаха.

Командануул	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бумбэгэ	Очконууд
1. «Сахалин» Ю-Сахалинск	12	8	4	0	14—3+11	20
2. «Амур» Благовещенск	12	7	5	0	20—6+14	19
3. СКА Шэтэ	13	5	6	2	17—11+6	16
4. «Автомобиль» Красн.	12	5	2	5	14—12+2	12
5. «Аэрофлот» Эрхүү	13	4	4	5	9—11—2	12
6. «Старт» Ангарск	13	4	3	6	9—12—3	11
7. «Вулкан» П-Камчатск	13	2	7	4	8—14—6	11
8. СКА Хабаровск	12	4	2	6	15—12+3	10
9. «Сэлэнгэ» У-Үдэ	12	3	3	6	7—16—9	9
10. «Сибиряк» Братск	12	1	6	5	6—12—6	8
11. «Луч» Владивосток	12	2	4	6	5—15—10	8

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй ЦК-да «Партийна документнүүдые һэлгэлгэ»—«Правдын» түрүү бэшэг. «Республикын нэгэ үдэр»—подборко.

Хоёрдохи хуудаһанда: аймагуудай партийна эдэбхитэдэй суглаануудһаа. «Оньһожоруулгын үрэ»—В. Радченкын статья. «Ой тайгын баялиг»—И. Хребтовскиин статья. Түрэл орон доторнай. Аймагай газетын хуудаһанһаа.

Гурбадахи хуудаһанда: «Тэрэнги»—литература искусствын № 6 хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһан: амаралтын газарнуудаар үнгэргэгдэһэн рейдын материалнууд. Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ. Хилын саанаһаа.

ЭНХИР ЭКРАН

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

10.30 — «Комсомольск» гэһэн уран һайханай фильм. 12.05 — циркын программа.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

13.00 — дамжуулгын программа. 13.05 — орон доторой һонин. 13.10 — «Нина и Иво» гэһэн Югославиин уран һайханай телевизионно фильмын 3—4-дэхи серинүүдынь харуулагдана. 13.40 — «Здоровье» гэһэн научно-популярна программа. 14.10 — Киногой аяншалагшадай клуб. 16.15 — телезүжэг. 17.15 — уласхоорондын панорама. 17.45 — СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан арадуудай творчествын бүхэсоюзна фестиваль. 19.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һонин.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

19.30 — «Три поросенка» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильм. 19.50 — СССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан «Арадуудай творчество» гэһэн телевизионно фестивальда Загарайн аймаг хабаадана.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

21.00 — кинопанорама. 22.30 — «манай айлшан» гэһэн дамжуулга. 22.40 — «Письма с моей мельницы» гэһэн Франциин уран һайханай фильм харуулагдана. 24.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һониной программа.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря—66-76, отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-58, культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-00411. Заказ 1294.